

67 §

Reposelän ampumaradan ympäristöluvan muutos, Kiiminki, Oulu

Päätös ympäristönsuojelulain 29 §:n mukaisessa lupa-asiassa

Dno

OUKA/14299/11.01.00.01/2022

Kuulutuksen julkaisupäivä 19.6.2023.

Tiivistelmä

Kiimingin Erämiehet ry hakee muutosta toistaiseksi voimassa olevaan Reposelän ampumaradan ympäristölupa kiinteistöillä 564-409-19-70 ja 564-409-18-101. Nykyiselle toiminnalle on Oulun seudun ympäristötoimi -liikelaitoksen johtokunnan 24.6.2009 § 118 myöntämä ympäristölupa. Muutoshakemus koskee haulikkoratojen perustamista nykyisen ampumaradan yhteyteen. Lisäksi haetaan muutosta ympäristöluvassa oleviin määräyksiin niiden selventämiseksi ja päivittämiseksi. Haettava laukausmäärä on yhteensä 60 000 laukausta vuodessa.

Päätösesitys

Oulun seudun ympäristötoimi -liikelaitoksen johtokunta myöntää Kiimingin Erämiehet ry:n Reposelän ampumaradan toiminnalle kiinteistöillä 564-409-19-70 ja 564-409-18-101 (Reposeläntie 440, Oulu) ympäristönsuojelulain 29 § mukaisen luvan toiminnan olennaiseen muuttamiseen hakemuksen mukaisesti ja ympäristötoimen esittämin lupamääräyksin. Lupapäätös on voimassa toistaiseksi.

Päätös korvaa Oulun seudun ympäristötoimi -liikelaitoksen johtokunnan myöntämän ympäristöluvan 24.6.2009 § 118.

Päätös annetaan julkipanon jälkeen. Lupamaksun suuruus on 3 300 €. Lisäksi peritään hakemuksesta lehdessä ilmoittamisesta aiheutuneet kulut.

Päätös

Päätösesitys hyväksyttiin.

Esittelyteksti

HAKIJA

Kiimingin Erämiehet ry
y-tunnus 0186120-8

TOIMINTA JA SEN SIJAINTI

Reposelän ampumarata
Reposeläntie 440
90900 Kiiminki
Kiinteistöt 564-409-19-70, 564-409-18-101

Ampumaradan koordinaatit ovat N7223330, E450560 (ETRS-TM35FIN).

LUVAN HAKUPERUSTE JA LUPAVIRANOMAISEN TOIMIVALTA

Kiimingin Erämiehet ry hakee toistaiseksi voimassa olevaa lupaa Reposelän ampumaradan toiminnan muuttamiseen (haulikkoratojen käyttöönotto). Toiminnan olennaiseen muuttamiseen on oltava ympäristönsuojelulain 29 §:n mukaisesti lupa.

Toiminta on ympäristölupavelvollista ympäristönsuojelulain 27 §:n 1 mom. ja liitteen 1 taulukon 2 kohdan 14 a perusteella.

Valtioneuvoston asetuksen ympäristönsuojelusta 2 §:n kohdan 13 a mukaan kunnan ympäristönsuojeluviranomainen on toimivaltainen lupaviranomainen ulkona sijaitsevan ampumaradan ympäristölupa-asiassa.

Oulun kaupungin hallintosäännön 26.1. §:n mukaan Oulun seudun ympäristötoimi -liikelaitoksen johtokunta toimii kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta annetun lain tarkoittamana kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena.

HAKEMUKSEN VIREILLETULO

Hakemus on saapunut Oulun seudun ympäristötoimeen 17.11.2022 ja sitä on täydennetty 26.1.2023.

LUPATILANNE

Oulun seudun ympäristötoimi -liikelaitoksen johtokunta on myöntänyt 24.6.2009 § 118 Reposelän ampumaradalle toistaiseksi voimassa olevan ympäristöluvan hirvi- ja kivääriradalle (Dno YMPVI 2952/73/2006).

Reposelän ampumarata on perustettu vuonna 1970 Oulun lääninhallituksen luvalla. Ampumaradalla on lisäksi ollut aiemmin Kiimingin kunnan rakennus- ja ympäristölautakunnan ympäristölupa 22.9.1998 ja matalapaineaselupa 27.2.2001.

SIJAINNIPAIKKA, KAAVOITUSTILANNE JA YMPÄRISTÖ

Ampumarata sijaitsee Kiimingin keskustaajamasta 8 kilometriä itään Kuusamontien eteläpuolella Reposeläntien päässä. Ampumarata sijaitsee kiinteistöillä 564-409-19-70 ja 564-409-18-101. Kiinteistöt omistaa Kiimingin Erämiehet ry, joka omistaa myös rata-alueen itäpuolella olevan kiinteistön 564-409-43-66. Ampumarata-alueella ei ole asemakaavaa. Alueella on voimassa Uuden Oulun yleiskaava, jossa ampumarata sijoittuu maaseutuvyöhykkeelle (aluemerkintä: Maaseutukehittämisyöhyke 2, maaseutu). Ampumarataa ei ole merkitty yleiskaavakarttaan,

mutta se on merkitty yleiskaavan liitekarttaan 22, jossa on yleispiirteisesti esitetty merkittävimmät melulähteet. Yleisten kaavamääräysten mukaan yleiskaava-alueella tulee tarkemmassa suunnittelussa huolehtia riittävästä melun- ja värinän torjunnasta, erityisesti pääteiden ja -ratojen, ampumaratojen sekä muiden merkittävien melua aiheuttavien kohteiden ympäristössä.

Pohjois-Pohjanmaan 2. vaihemaakuntakaavan ampumarataselvityksessä Reposelän ampumarata on luokiteltu paikalliseksi ampumaradaksi. Maakuntakaavakarttaan ampumarataa ei ole merkitty, koska kaavakartalle on merkitty vain seudulliset ampumakeskukset.

Lähin luontokohde on välittömästi ampumaradan eteläpuolella oleva Haaraoja, joka kuuluu Natura 2000-ohjelmaan, osana Kiiminkijoen suojelualueetta (FI1101202). Lisäksi vajaan 100 metrin päässä ampumaradan eteläpuolella on Kiimingin lettoalue, joka on osa soidensuojeluohjelmaa ja Natura 2000 -verkostoa (Erityisten suojelutoimien alue, FI1101201). Ampumaradan eteläpuolelle noin 1 km päähän sijoittuu useita muita Natura-verkostoon kuuluvia yksityismaiden luonnonsuojelualueita ja ampumaradan länsipuolelle noin 2 km etäisyydelle kolme Natura-verkostoon kuuluvaa yksityismaiden luonnonsuojelualueita. Lisäksi ampumaradan pohjoispuolella on yksityinen suojelualue noin 2,2 km etäisyydellä.

Ampumarata sijaitsee Jolosjoen (60.013, 3. jakovaihe) valuma-alueella. Rata-alueen lähin vesistö on välittömästi ampumaradan eteläpuolella virtaava Haaraoja. Hakemuksen mukaan karttatarkastelun perusteella radan ympäristössä on useita pienvaluma-alueita ja purkupisteitä Haaraojaan, mutta maastotarkastelun perusteella rata-alueelta purkautuu pintavesiä vain yhden ojan kautta.

Ampumarata ei sijaitse luokitellulla pohjavesialueella. Lähin luokiteltu pohjavesialue on ampumaradan länsipuolella 150 metrin päässä oleva Jolosharjun pohjavesialue (1E, 11255002). Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus on päivittänyt ja rajannut pohjavesialueen 6.3.2019, jolloin se on saanut lisämerkinnän E, koska 1-luokan pohjavesialueeseen liittyy pohjavedestä suoraan riippuvainen pintavesi- tai maaekosysteemi. Ampumaradalta pohjaveden muodostumisalueeseen on noin 200 metriä. Lähin talousvesikaivo on ratakiinteistöllä sijaitseva hakijan oma kaivo. Lähin pohjavedenotto sijaitsee noin 4 km päässä ampumaradasta.

Ampumarata-alueen maalaji on GTK:n maaperä 1:200 000 aineiston mukaan karkearakeista sekä sekalajitteista, jonka

päälajitetta ei ole selvitetty. Haulikkoratojen itäpuolisella alueella on paksu turvekerros.

Ampumarata-alueelle laaditun pilaantuneisuustutkimuksen (Pöyry Environment Oy) yhteydessä vuonna 2007 alueelle asennettiin 4 pohjavesiputkea. Selvityksen mukaan haulikkorata-alueen maaperän pintakerroksessa on itälaidalla turvetta 1,1-1,2 metrin paksuudelta, jonka alapuolella on silttistä hiekkaa 2,5-4,9 metriä. Haulikkorata-alueen itäreunalla (tutkimuspiste PVP104) on havaittu savikerros 3,7-4,5 metrin syvyydellä maanpinnasta. Haulikkorata-alueen länsiosassa (tutkimuspiste PVP103) on humuskerroksen alla hiekkaa noin 2,7 metriä, jonka alapuolella on savikerros 2,8-3,6 metrin syvyydellä maanpinnasta. Hirviradan taustavallin edustalla (tutkimuspiste PVP101) maaperä on hiekkaa ja hiekkamoreenia 2,8 metrin paksuudelta.

Pohjaveden pinta on vaihdellut eri vuosina, ollen viimeisimmissä mittauksissa vuosina 2021-2022 0,5–2,5 metrin syvyydellä maanpinnasta. Pohjavesiputkista tehtyjen pinnanmittausten perusteella pohjaveden virtaussuunta on etelään ja alueen itäosassa itä-kaakkoon, kohti Haaraojaa.

Lähin vakituinen asutus on noin 1 900 metrin ja loma-asutus noin 1 500 metrin etäisyydellä. Maanmittauslaitoksen maastotietokannan mukaan yksi loma-asunto sijaitsee noin 400 metrin etäisyydellä radasta koilliseen Haaraojan varressa (kiinteistö 564-409-19-150).

Osa haulikkoradoilla ammutuista hauleista voi lentää radan pohjoispuolella sijaitsevan naapurikiinteistön puolelle. Hakemuksen mukaan hakija aikoo sopia asiasta ja vastuista kyseisen kiinteistön omistajan kanssa ennen haulikkoratojen käyttöönottoa ja kun ympäristölupa on saanut lainvoiman.

TOIMINNAN KUVAUS

Reposelän ampumaradalla toimii Kiimingin Erämiehet ry. Ampumaradalla on nykyisin käytössä kolme luotiaserataa: 75/100 metrin liikkuvan maalin hirvirata, josta ammutaan mm. lakisääteiset hirvikoeammunnat sekä 100 metrin kiväärirata ja enimmillään 50 metrin pienoiskivääri-/pistoolirata, jotka on tarkoitettu harjoitus- ja kilpailutoimintaa varten.

Alueella on aiemmin ollut (vuoteen 2008 saakka) toiminnassa haulikkoratoja, joiden toiminta on tarkoitus aloittaa uudestaan ympäristölupa haettavan muutoksen myötä. Haulikolla ampumista varten alueella on yhdet skeet- ja trap-radat kiekonheittimiseen. Skeet-radan ampumasuunta on pohjoiskoillinen

(noin 14 astetta) ja trap-radana itä-koillinen (noin 62 astetta). Haulikkoradoilla tapahtuu ohjattua ja vapaata ampumaharjoittelua kiekkoihin. Yleisimmät radalla käytettävät aseet ovat metsästyskaliiperiset kiväärit ja metsästys- sekä ratakäyttöön soveltuvat haulikot.

Kulku ampumaradalle tapahtuu Reposeläntietä. Ampumaradalla on pysäköintialue. Ampumarata on aidattu länsi- ja pohjoisreunoiltaan. Aita jatkuu lähimmälle loma-asutuskiinteistölle saakka mukailien ajouria. Ampumaradan ympärillä on lisäksi useita varoituskylttejä lähestymissuunnissa tieurilla ja poluilla sekä säännöllisesti myös muualla, kuten Haaraojan varrella siten, että ampumarata-alueelle ei voi vahingossa tietämättään tulla.

Ampumaratatoiminnassa ei käytetä vettä. Alueella on oma kaivo, jonka vettä käytetään kiinteistöllä sijaitsevilla rakennuksissa. Rakennusten käymäläjätevedet on viemäroity umpikaivoihin ja harmaat jätevedet imeytetään maaperään.

Ratarakenteet ja taustavallit

Hirviradalla on siirrettävä ampumakoppi 75/100 metrin etäisyydellä ja kivääriradalla kiinteä ampumakatos 100 metrin etäisyydeltä. Pienoiskivääri-/pistooliradalla ei ole ampumakatosta. Kivääriradalla on näyttösuoja ja hirviradalla liikkuvan maalin liikerata ja siihen kuuluvat varastosuojat. Hirviradan ja kivääriradan taustavalli on yhteinen, josta hirviradan osuuden leveys on noin 30 m ja kivääriradan leveys 25 m. Taustavalli on noin 4,5-5 m korkea. Pienoiskivääriradan taustavalli on 40 m leveä ja 3-3,5 m korkea.

Hirvi- ja kivääriradalla on maaperän ja pohjaveden suojausrakenne taustavalleissa, sekä vesien keräys- ja käsittelyjärjestelmä. Taustavallien sisällä ja pohjalla on tiivisrakenteena muovikalvo, jonka päältä taustavallin läpi suotautuvat vedet kerätään salaojaputkiin ja edelleen johdetaan umpiputkella ensimmäiseen kaivoon (noin 100 cm syvä, halkaisija noin 30 cm), joka toimii kokooja-/tarkastuskaivona. Tarkastuskaivosta vesi johdetaan alakautta putkella toiseen kaivoon, joka toimii käsittelykaivona. Käsittelykaivo on betonirenkainen kaivo, jonka sisällä on vesitiivis muovikaivo (halkaisija noin 80 cm, syvyys noin 200 cm). Käsittelykaivossa vesi nousee reaktiivisen adsorptiomassan läpi ylöspäin. Käsittelykaivon yläosassa on purkuputki, josta käsittelymassan läpi kulkenut vesi johdetaan maahan imeytykseen. Vesi kulkee järjestelmän läpi painovoimaisesti.

Ampumaradan vesienkeräys- ja käsittelyrakenne on tehty vuonna 2006 Kemiran kehittämän käsittelymateriaalin koerakenteeksi.

Käsittelykaivoon eli lyijynerotuskaivoon on asennettu adsorptiomateriaaliksi Kemiran ferrihydroksidirae (CFH 12). Raetta on kaivossa noin 1 t. Tuotteen toiminta perustuu vesiliukoisten epäpuhtauksien adsorboitumiseen ferrihydroksidirakeisiin ja se soveltuu BAT-oppaan mukaan hyvin arseenin ja useiden metallien poistamiseen vesiliuoksista. Kemira on lopettanut kyseisen tuotteen valmistuksen useita vuosia sitten eikä sitä enää ole saatavilla.

Järjestelmän kunnostustoimenpiteille ei ole tällä hetkellä todettu olevan tarvetta. Järjestelmän toimivuutta seurataan vesinäytteiden tulosten perusteella, eikä vesinäytteiden tulokset osoita, että käsitellyssä vedessä olisi merkittäviä haitta-ainepitoisuuksia. Lyijynsaostusmassan lisääminen ei ole mahdollista kaivon tilavuudesta johtuen. Jos käsittelykaivoon todetaan tarvittavan kunnostustoimenpiteitä, on hakija esittänyt, että vanha saostusmassa (CFH 12) tulee poistaa ja vaihtaa tarvittaessa uuteen korvaavaan käsittelymateriaaliin.

Laukausmäärät

Luotiaseradoilla ammutaan yhteensä noin 10 000-20 000 laukausta vuodessa. Haulikkoradoilla arvioidaan ammuttavan 30 000-40 000 laukausta vuodessa. Kaikkien lajiratojen yhteiseksi kokonaislaukausmääräksi arvioidaan tulevaisuudessa noin 50 000-60 000 laukausta vuodessa.

Toiminta-ajat

Ympäristöluvan mukaisiin toiminta-aikoihin ei ole tulossa muutoksia.

Toiminta-ajat ovat:

- maanantaista perjantaihin klo 9.00–21.00
- lauantaisin klo 9.00–18.00
- sunnuntaisin ja juhlapyhinä klo 12.00–18.00

Toiminta-ajoista voidaan poiketa esim. kilpailujen järjestämiseksi, mikäli asiasta sovitaan etukäteen ympäristötoimen kanssa.

YMPÄRISTÖVAIKUTUKSET JA NIIDEN VÄHENTÄMINEN

Melun hallinta

Reposelän ampumaradan aiheuttamia melutasoja ympäristössä on tarkasteltu laskentamallilla haulikkoratojen osalta ja sapluunamalleilla luotiaseratojen osalta. HMMT Partners Oy on

laatinut haulikkoratoja koskevan ympäristömeluselvityksen (12.7.2019), jossa on esitetty ampumaratamelun mallilaskentaan perustuvat melukartat molemmille haulikkoradoille sekä näiden yhteismelukartta. Laskentatulosten perusteella haulikkoratojen melu alittaa selvästi ampumaratamelun ohjearvot lähimmillä altistuvilla kohteilla pois lukien lähin vapaa-ajan kiinteistön rakennus. Melulle altistuvan kiinteistön ympäristössä skeet-radan aiheuttama melutaso on noin 76 dB ja trap-radan melutaso noin 80 dB. Hakemuksen mukaan kyseinen kiinteistö on yksittäinen melulle altistuva kohde, eikä sijaitse alueella, joka olisi ampumaratamelun ohjearvoja koskevan VNp:n (53/1997) mukaisesti erityisesti tarkoitettu tai määritelty esim. kaavoituksella asumiseen tai loma-asumiseen käytettäväksi alueeksi. Meluselvityksen mukaan mittava meluntorjunta yksittäisen kohteen vuoksi ei ole ampumaratojen ympäristövaikutusten hallinnan BAT-periaatteiden mukaista. Hakemuksen mukaan kiinteistöllä on ollut rakennus kauan ja samaan aikaan kuin ampumarata, eikä toiminnasta ole ollut haittaa tai häiriötä kiinteistön käytölle. Hakemuksen liitteenä on kiinteistön nykyisen omistajan lausunto, jonka mukaan ampumaradan toiminnasta ei ole haittaa kiinteistön käytölle.

Luotiaseratojen melu on arvioitu ns. sapluunamalleilla ("tasaisen avomaaston malli"), joista laajimman melualueen muodostavat hirvi- ja kiväärirata. Sapluunamallin mukaan 60 dB hirvi- ja kivääriratojen melualueen sisällä on kaksi vapaa-ajan rakennusta, mutta kun huomioidaan vaimentavina vaikutuksina ampumakatokset, maastonmuodot ja kasvillisuus, on todellinen melutaso kohteissa alhaisempi. Mainitut tekijät vaimentavat melutasoa vähintään 5 dB, joten ohjearvo 60 dB ei hakemuksen mukaan tule ylittymään kyseisillä kohteilla. Luotiasemmunnan aiheuttaman melun vaikutusalueella (yli 65 dB) on myös edellisessä kappaleessa mainittu vapaa-ajan kiinteistö.

Hakemuksen mukaan tarkempaa laskentamallitarkastelua ei näiden kohteiden vuoksi ole tarpeellista tehdä. Edellä mainittujen melutarkastelujen perusteella Reposelän ampumaradalla ei ole tarvetta rakenteellisille meluntorjuntatoimenpiteille. Arvioinnissa on otettu huomioon ympäristömeluselvityksen suositukset, BAT-periaatteet melun hallinnassa ja ohjearvojen soveltaminen valtioneuvoston päätöksen (53/1997) mukaisesti.

AMPY-oppaan (Ympäristöministeriö 2012) mukaan ohjearvojen täytyminen antaa lähtökohtaisesti oikeuden harjoittaa ammuntaa päivittäin klo 07–22 välisenä aikana, mikä vastaa 105:tä tuntia viikkotasolla. Reposelän rajoitettujen aikojen myötä radalla voidaan ampua viikkotasolla 75 tuntia. Päivittäinen ampuma-aika on arkisin

3 tuntia vähemmän, lauantaisin 6 tuntia vähemmän ja sunnuntaisin/juhlapyhinä 9 tuntia vähemmän.

Päästöt maaperään, pinta- ja pohjaveteen

Ampumaratatoiminta kuormittaa ympäristöä pääasiassa ympäristölle haitallisia metalleja sisältävien haulien ja luotien kautta. Luotien merkittävimmät haitta-aineet ovat lyijy, kupari, antimoni ja sinkki. Haulien merkittävimmät haitta-aineet ovat lyijy ja antimoni, mikäli ammutaan lyijyä sisältävillä hauleilla. Metalleja voi ajan myötä kulkeutua sadevesien kautta pintavesiin tai maahan imeytyvän vajoveden mukana syvemmälle maakerrokseen tai pohjaveteen, mikäli radalla ei ole mitään suojausrakenteita.

Reposelän ampumaradan koko toimintahistorian laukausmäärien perusteella yhteensä kaikilla radoilla ratarakenteisiin kertyneeksi lyijyn määräksi on hakemuksessa arvioitu 30 - 40 t. Metallien määrän laskennassa on käytetty patruunoiden keskimääräisiä pitoisuuksia (taulukko 1).

Taulukko 1. Toimintahistorian aikainen laukausmäärä ja metallikertymä.

Lajiradat	Laukaus- määrä	Lyijy (kg)	Kupari (kg)	Antimoni (kg)	Sinkki (kg)	Arseeni (kg)
Hirvirata	300 000	1736	176	20	20	-
Kiväärirata	350 000	2025	205	23	23	-
Pienoiskivääri- /pistoolirata	100 000	257	59	3	0,004	-
Haulikkoradat (1970 - 2008)	1 400 000	32 592	-	840	-	168
Yhteensä	2 150 000	36 610	439	885	42	168

Luotiaseradoilla luodit jäävät ratarakenteeseen eli taustavalleihin. Päästöpotentiaalin eli kokonaiskuormituksen laskennassa ei ole huomioitu sitä, että toiminnanharjoittaja on seulonut taustavalleista luoteja vuosina 2017 ja 2022 yhteensä 148 kg. Laskennassa ei ole myöskään huomioitu taustavallien keräysjärjestelmän rakentamisen yhteydessä mahdollisesti poistettujen metallien tai haitta-aineiden määrää. Hauleja ei ole poistettu haulien putoamisalueelta.

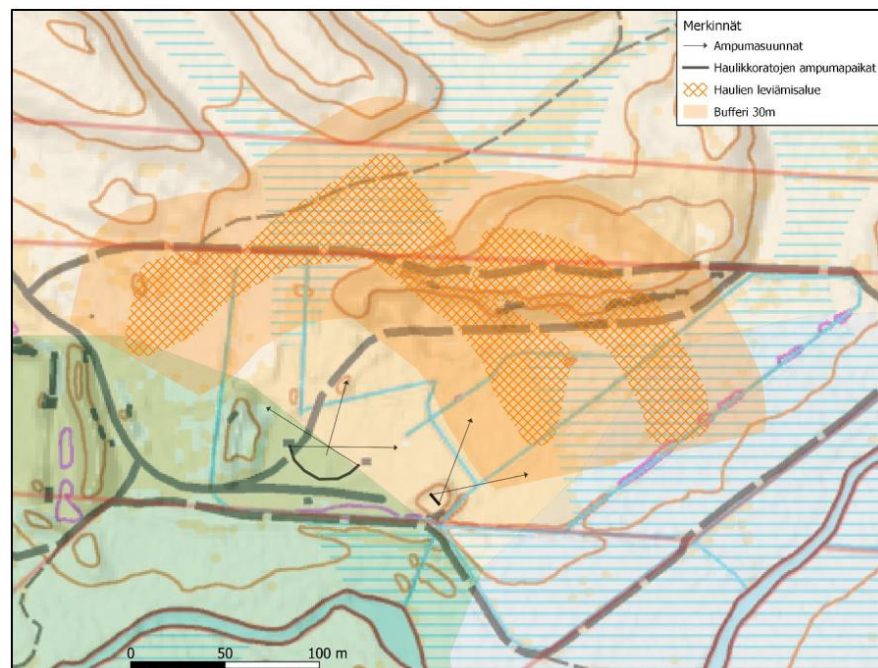
Haulikkoradan ratarakenteeksi katsotaan koko kiekkojen ja haulien leviämisa-alue. Ratarakennetta ei pidetä maaperänä vaan rakenteena, joka toiminnan loputtua voidaan riskiperusteisesti poistaa. Haulikkoammunnan ympäristöä kuormittava vaikutus syntyy pääasiassa haulien sisältämisestä metalleista. Näistä merkittävimpänä voidaan pitää lyijyä, jos käytetään lyijyhauleja. Haulien sisältämien metallien lisäksi haulikkoradoilla käytettävät savikiekot sisältävät pieniä pitoisuuksia PAH-yhdisteitä. Tyypillisesti Suomessa

käytettävien savikiekkojen massasta 0,2-2,5 % on PAH-yhdisteitä. Ekokiekoissa PAH-yhdisteiden kokonaispitoisuus jää alle 0,001 %. PAH-yhdisteet ovat kuitenkin hyvin niukkaliukoisia ja yhdisteet pysyvät sitoutuneina kiekkomateriaaliin. Tästä syystä ne eivät leviä ratarakenteiden ulkopuolelle eikä kiekkomurskan kerääminen ole parhaan käyttökelpoisen tekniikan periaatteiden mukaista eikä sille ole tarvetta tai perusteita.

BAT-oppaan mukainen haulien pääasiallinen, teoreettinen leviämisalue tasaisella maalla skeet-radoilla on noin 100–150 m päässä ampumapaikasta. Trap-radoilla vastaavasti BAT-oppaan mukainen pääasiallinen leviämisalue ulottuu 100–200 m etäisyydelle. 3D-mallinnukseen perustuvan lentoratatarkastelun perusteella voidaan kuitenkin havaita, että leviämisalue on todellisuudessa usein BAT-oppaassa esitettyä suppeampi, koska oppaan sapluunamalli ei huomioi puuston torjuvaa vaikutusta, maaston muotoja eikä vaihtelevaa ampumakulmaa. Trap-radoilla kiekonheittimen säädöillä voidaan vaikuttaa haulien leviämisalueeseen ja mahdolliseen radan suojaustarpeeseen huomattavasti.

Haulien teoreettiset ja pääasialliset leviämisalueet on esitetty hakemuksessa kartalla Reposelän ampumaradalle sovitettuna. Leviämisalueita on tarkennettu 3D-mallilla, joka on esitetty kuvassa 1. Tarkempi tarkastelu osoittaa, että haulit leviävät pienemmälle alueelle kuin BAT-oppaan mukaiset sapluunamallit kertovat.

Kuva 1. Haulien leviämisalueet 3D-mallin mukaisesti.

Haitta-ainepäästöjen riskinarviointi

Reposelän ampumaradalle on tehty BAT-oppaan mukainen haitta-aineiden hallinnan tarvearviointi. Tarkastelun perusteella päästöpotentiaalin merkittävyys on kohtalainen, pohjavesiriski on pieni ja pintavesiriski on suurimmillaan kohtalainen. Tämän perusteella ampumarata luokitellaan riskitasoltaan vaativan pintavesiriskin radaksi. Pintavesiriskin arvioinnissa nykytilanteen pintaveden ja sedimentin haitta-ainepitoisuudet on tulkittu paikallisesti kohonneiksi huomautuksella, että arvioinnin taustalla on vain yhdet pintavesinäytteet.

Tälle riskitasolle suositeltuja riskinhallinnan suunnittelun lähtökohtia ovat luotiaseradoilla haitta-ainepitoisten vesien koonti ja tarvittaessa käsittely tai vesien muodostumisen estäminen tai kuormituksen rajoittaminen sekä kunnostus toiminnan loputtua. Haulikkoradoilla vastaavasti toimenpiteitä ovat pintavesien hallinta, rata-alueen haitta-ainepitoisten vesien koonti ja tarvittaessa käsittely sekä kunnostus toiminnan loputtua. Sekä luotiaseratojen että haulikkoratojen riskienhallinnan lähtökohtia ovat myös toiminnan aiheuttaman kuormituksen seuranta laukausmäärien seurannalla radoittain ja asetyypeittäin sekä toiminta-ajat ja rata-alueen hulevesien ja pintaveden tarkkailu 3-6 vuoden välein sekä erikseen perustellusti pohjavesitarkkailu.

Kulkeutumis- ja altistumisriski

Reposelän ampumarata ei sijaitse luokitellulla pohjavesialueella. Hirvi- ja kivääriradalla on suojausrakenteet ja vesienkäsittelyjärjestelmä. Haulikkoradoilla valmistaudutaan käyttämään lyijyä korvaavia hauleja. Näiden perusteella ja huomioiden ampumaratatoiminnan haitta-aineiden äärimmäisen hidas kulkeutuminen sekä kasvillisuuden kyky sitoa haitta-aineita, haitta-aineiden leviämisen riski pohjaveteen sekä talousvetenä käytettävään pohjaveteen ampumaradalta arvioidaan hakemuksessa olemattomaksi.

Ampumaradan riskit perustuvat lähinnä mahdollisten haitta-aineiden kulkeutumiseen rata-alueelta pintavalunnan mukana. Luotiaseradat pysyvät taustavallien hiekkamaasta johtuen kuivana, jolloin pintavesiä ei pääse muodostumaan eikä synny metallien liuottavaa vaikutusta. Haulikkoradan alueella on muutama oja, jotka ovat lähes umpeen kasvaneita. Pintaveden kulkeutumisreitti rata-alueelta on etelän suuntaan, mutta kulkeutumisen arvioidaan olevan hyvin hidasta. Rata-alueen häiriintymätön pintarakenne, kasvillisuus ja orgaaninen aines sitovat sade- ja sulamisvesiä sekä metalleja ja siten pienentävät haitta-aineiden kulkeutumisen

mahdollisuutta. Lähin vesistö veden virtaussuunnassa on Haaraoja. Haaraojan ja siihen johtavan ojaveden laatua esitetään tarkkailtavaksi säännöllisesti.

Muiden ihmisten altistumisen arvioidaan olevan epätodennäköistä alueen käyttötarkoituksen ja rajoitetun pääsyn vuoksi. Altistumismahdollisuus pintamaakerroksen metalleille alueella liikkumisen tai sienten ja marjojen poiminnan vuoksi on hyvin vähäinen. Nisäkkäiden ja lintujen altistuminen haitta-aineille suoran kosketuksen välityksellä arvioidaan vähäiseksi, koska eläinten mahdollinen oleskelu suhteellisen pienellä kuormitusalueella arvioidaan olevan vähäistä ja maaperän ollessa osan vuodesta lumen/jään peitossa edelleen vähentää mahdollisuutta altistua haitta-aineille.

Hakemuksen mukaan riskiperusteisesti ei ole tarvetta tehdä kunnostustoimenpiteitä tai haitta-aineiden hallintatoimenpiteiden parantamista nykyisen tiedon ja tilanteen perusteella. Radalla tullaan suorittamaan tarkkailua, jonka tulosten perusteella voidaan arvioida riskiä uudestaan ja tarvittaessa ryhtyä haitta-aineiden hallintatoimenpiteisiin. Ratarakenteiden puhdistustarve arvioidaan riskiperusteisesti ja kestävän kunnostuksen periaatteiden mukaisesti erikseen, jos toiminta loppuu ja alueen käyttötarkoitus muuttuu.

Maaperän ja pinta- ja pohjaveden tila

Reposelän ampumaradan maaperän pilaantuneisuutta on tutkittu vuonna 2007 (Pöyry Environment Oy, 26.6.2007). Selvityksen mukaan pilaantuneisuus rajoittui haulikkorata-alueella kolmen hehtaarin alueelle siten, että pilaantuneisuus on pääosin maan pintakerroksissa (0-0,1 m), jossa tutkimuksissa havaitut lyijypitoisuudet olivat korkeat. Pintamaan alapuolelta (0,1-0,3 m) analysoidussa näytteessä lyijypitoisuus oli pieni (7 mg/kg). Pilaantuneisuutta havaittiin myös suojavallien pintamaa-aineksissa.

Vuonna 2007 otettiin neljä pohjavesinäytettä eri pohjavesiputkista. Hirviradan edustalla sijainneen putken PVP101 näytteessä lyijypitoisuus oli 33 µg/l, mikä ylitti Sosiaali- ja terveysministeriön asettaman talousvesiraja-arvon 10 µg/l. Raja-arvo ylittyi myös haulikkoradan koillispuolella olevassa putkessa PVP104 (14 µg/l). Haulikkorata-alueella pohjaveden virtaus suuntautui tutkimusten perusteella itään-kaakkoon pois päin harjusta.

Ampumarata-alueen pohjavettä on tutkittu sen jälkeen vuonna 2016 ja vuosina 2018-2022. Pohjavesinäytteitä on otettu neljästä putkesta PVP101-PVP104, paitsi putken PVP102 näytteitä ei ole

vuodelta 2016. Kohonneita liukoisia lyijypitoisuuksia (yli 10 µg/l) on havaittu putkissa PVP101 vuonna 2016 ja PVP102 vuonna 2018 ja 2021. Taustavallin suotovettä (käsittelykaivo) on tarkkailtu vuosina 2016 ja 2018-2022. Kohonneita pitoisuuksia on havaittu lyijyn osalta vuonna 2020 sekä nikkeliä vuonna 2016. Kaivovettä on tarkkailtu vuosina 2016, 2019 ja 2021, eikä tarkkailussa ole havaittu talousveden raja-arvojen ylittäviä pitoisuuksia.

Pintavesinäytteitä on otettu Haaraojasta (piste P1 ja taustapiste P3) ja rata-alueelta vesiä purkavasta ojasta (P2) lokakuussa 2022.

Taulukko 2. Pintavesinäytteiden 2022 tulokset.

Näytepiste	Liukoiset pitoisuudet (µg/l)					
	Lyijy (Pb)	Antimoni (Sb)	Kupari (Cu)	Arseeni (As)	Sinkki (Zn)	Rauta (Fe)
P1 Haaraoja	0,2	0,2	<1,0	0,3	6,7	1300
P2 Oja	53	1,9	<1,0	0,9	7,9	840
P3 Haaraoja (taustapiste)	0,18	0,3	<1,0	0,3	12	1300

Ampumaratametallien lisäksi määritettiin pH, kalsium (Ca) ja DOC (liuennut orgaaninen hiili) biosaatavan lyijyn pitoisuuden määrittämistä varten. Biosaatavan lyijyn pitoisuus laskettiin Bio-met laskentatyökalulla (<https://bio-met.net/>). Haaraojan tarkkailupisteen (P1) ja taustapisteen (P3) biosaatavat lyijypitoisuudet olivat molemmissa 0,01 (µg/l) sekä ojan tarkkailupisteen (P2) biosaatava lyijypitoisuus oli 1,45 (µg/l).

Jätteet

Ampumatoiminnasta syntyy aseiden patruunoiden hylsyjä ja pakkausmateriaaleja sekä ampumataulumateriaaleja. Kiväärin hylsy kerätään pääosin uudelleenlataukseen. Muut jätteet kerätään 600 l jäteastioihin, jotka tyhjennetään säännöllisesti. Jätettä syntyy noin 1800 l kuukaudessa. Jätteet toimitetaan säännöllisesti jätehuoltomääräysten mukaiseen käsittelyyn.

Paras käyttökelpoinen tekniikka ja parhaat käytännöt

Hakemuksen mukaan toiminta noudattaa ympäristönsuojelulain mukaisessa lupamenettelyssä keskeisessä asemassa olevaa parhaan käyttökelpoisen tekniikan (BAT) periaatteita. Haitta-aineiden riskinhallintatoimien tarve on arvioitu ampumaratojen BAT-oppaan (Ympäristöministeriö, 2014) mukaisesti. BAT-oppaan mukaan ampumaratatoiminnan haitta-aineiden hallinnan tarve sekä parhaat käyttökelpoiset tekniikat määritellään kohdekohtaisesti toiminnan aiheuttaman pitkän aikavälin ympäristöriskin perusteella.

Parhaalle käyttökelpoiselle tekniikalle on BAT-oppaassa määritelty neljä eri vaatimustasoa. Reposelän ampumaradalla haitta-aineiden aiheuttaman ympäristöriskin määrittämisessä ja riskinhallinnan suunnittelussa on noudatettu BAT-oppaan mukaista pisteytystä. Pisteytyksen perusteella ampumarata sijoittuu haitta-aineriskin merkittävyyden osalta vaativan pintaveden ympäristöriskin luokkaan, jolle on määritelty ohjeelliset riskinhallintamenetelmät. Mahdollisten riskien todentamiseksi otetaan käyttöön BAT:n ohjeiden mukainen vesitarkkailu ja tarkkailutulosten perusteella ratkaistaan, onko tarvetta haitta-aineiden hallintatoimenpiteiden parantamiselle. Mikäli pintavesi- ja suotovesitarkkailun perusteella rata-alueelta havaitaan merkittävää ja toistuvaa haitta-aineiden kulkeutumista vesistöön, ryhdytään parhaan käyttökelpoisen tekniikan periaatteiden mukaisiin riskinhallintatoimenpiteisiin. Toimenpiteet haitta-ainekuormituksen vähentämiseksi ratkaistaan tarkemman ratakohtaisen suunnittelun ja soveltuvuuden perusteella.

Melunhallinnan kannalta toiminta-aikojen rajoittaminen on parasta käyttökelpoista tekniikkaa Reposelän ampumaradan olosuhteissa, jossa laukausmäärä on kohtalainen (alle 100 000 ls/v) ja altistuvia kohteita on vähän ja ne sijaitsevat etäällä. Parhaan käyttökelpoisen tekniikan (BAT) ja käytännön (BEP) mukaisena toimenpiteenä voidaan lisäksi pitää sitä, että toiminta järjestetään ampumaradalla siten, ettei ampumatoiminnan melualueet laajene haetun toiminnan mukaisesta. Toiminnan hyväksyttävyyden lisäämiseksi ja haitan kokemisen tunteen vähentämiseksi ampumaradan toimijat tiedottavat toiminnasta ja ovat vuorovaikutuksessa sidosryhmien ja naapureiden kanssa, esim. pitämällä avoimia tilaisuuksia ampumaradalla, joka mahdollistaa rataa ja toimintaan tutustumisen. Lisäksi toimiva ja kustannustehokas melunhallintakeino on huolehtia siitä, että ampumaradan lähelle meluselvityksen mukaisille meluvyöhykkeille ei muodostu uusia altistuvia kohteita – tämän osalta toteutusvastuu on kaupungilla kaavoituksen ja rakennuslupien käsittelyn kautta.

Toiminnan ja sen vaikutusten tarkkailu

Ampumaradan melupäästöä tarkkaillaan laukausmäärien perusteella. Toiminnanharjoittaja pitää valvonnalla ja ohjeistuksella huolen, että ampuma-aikoja noudatetaan. Mikäli toiminnan muutoksesta aiheutuisi merkittävää muutosta melutilanteeseen, selvitetään sen vaikutukset laskentamallin päivityksellä.

Pintavesitarkkailua varten otetaan näytteet haulikkoradoilta johtavasta ojasta (P2) ennen sen yhtymistä Haaraajaan. Koko rata-alueen vaikutustarkkailunäyte otetaan Haaraojasta sillan kohdalta

majan eteläpuolelta (P1). Kertaluonteisesti on otettu taustapitoisuuksia varten näyte radan itäpuolelta Haaraojan yläjuoksulta. Säännölliset näytteet otetaan joka kolmas vuosi. Pintavesinäytteistä analysoidaan ns. ampumaratametallien lyijy (Pb), arseeni (As), kupari (Cu), antimoni (Sb), sinkki (Zn) ja rauta (Fe) liukoiset pitoisuudet sekä pH, kalsium (Ca) ja DOC (liuennut orgaaninen hiili) biosaatavan pitoisuuden määrittystä varten. Näytteenoton yhteydessä mitataan tai arvioidaan virtaama.

Taustavallien suotovesinäyte otetaan käsittelykaivosta (jälkimmäinen lyijynerotuskaivo) kolmen vuoden välein ja näytteestä analysoidaan ns. ampumaratametallien lyijy (Pb), arseeni (As), kupari (Cu), antimoni (Sb), sinkki (Zn) ja rauta (Fe) liukoiset pitoisuudet. Lisäksi määritetään pH ja sähkönjohtavuus.

Säännölliseen tarkkailuun esitetään otettavaksi alueella sijaitseva talousvesikaivo. Pohjaveden tarkkailulle ei ole tarvetta radan riskitason perusteella, mutta tarkkailua esitetään jatkettavaksi pohjavesiputkesta PVP101, joka sijaitsee kivääriradalla ja pohjavesiputkesta PVP102, joka sijaitsee haulikkoradalla. Talousvesikaivo- ja pohjavesinäytteet otetaan joka kolmas vuosi. Näytteestä analysoidaan ns. ampumaratametallien lyijy (Pb), arseeni (As), kupari (Cu), antimoni (Sb), sinkki (Zn) ja rauta (Fe) liukoiset pitoisuudet. Lisäksi määritetään pH, sähkönjohtavuus ja mitataan putkista pohjaveden pinnankorkeudet.

Haitta-aineiden kertymistä ratarakenteisiin ja radan kuormituspotentiaalia seurataan ratakohtaisen laukaussuureiden seurannan avulla vuositasolla. Ampumarataan liittyvät rakenteet, kuten taustavallirakenteen kunto tarkastetaan säännöllisesti (vuosittain) ja huolletaan tarvittaessa. Koska ampumaradan toiminta jatkuu, on parhaan käyttökelpoisen tekniikan mukaista jättää ratarakenteet paikoilleen. Ratarakenteen kunnostustarve tulee riskinarvioinnin ja kestävänn kunnostuksen periaatteiden mukaisesti erikseen harkittavaksi, jos ampumaratatoiminta loppuu ja maankäyttö alueella muuttuu.

Tarkkailun tuloksista kootaan vuosiraportti, joka toimitetaan valvovalle viranomaiselle vuosittain. Tarkkailua voidaan muuttaa tarvittaessa ympäristöviranomaisen kanssa sovittavalla tavalla.

HAKEMUKSEN KÄSITTELY

Hakemuksesta tiedottaminen

Hakemuksesta on kuulutettu 21.2.-30.3.2023 Oulun

kaupungin virallisella ilmoitustaululla sekä yleisessä tietoverkossa (Oulun kaupungin verkkosivuilla).

Kuulutuksen julkaisemisesta on ilmoitettu sanomalehti Kalevassa 21.2.2023 ja Rantapohjassa 23.2.2023. Hakemuksesta on tiedotettu tiedossa oleville asianosaisille kirjallisesti.

Lausunnot

Hakemuksesta on pyydetty lausunto Oulun kaupungin terveydensuojeluviranomaiselta, poliisilta, Oulun kaupungin kaavoitukselta ja Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta. Lisäksi on pyydetty TUKESin kannanotto lyijyhaukien käyttämisestä Reposelän ampumaradalla.

Oulun poliisilaitos 27.2.2023: "Poliisin toimialaan liittyy lähinnä toiminta, josta saattaa ympäristössä aiheutua eräistä naapurussuhteista annetun lain (26/1920) 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua kohtuutonta rasitusta. Oulun poliisilaitoksella ei ole tiedossa sellaisia seikkoja, jotka olisivat esteenä Reposelän ampumaradan ympäristölupahakemukseen. Reposelän ampumaradalta ei ole tullut poliisille ilmoituksia häiriöistä taikka mistäkään muustakaan. Ampumaradan käytöstä ei ole aiheutunut vaaraa yleiselle järjestykselle ja turvallisuudelle. Toiminta ampumaradalla on järjestetty asianmukaisesti, mitään epäkohtia ei ole poliisin tietoon tullut. Poliisilla ei ole tiedossa myöskään mitään muita ympäristösuojelulain 27§:n mukaisia epäkohtia. Oulun poliisilaitoksen puolesta ei ole estettä Reposeläntie 440 osoitteessa sijaitsevan ampumaradan ympäristölupahakemuksen hyväksynnän suhteen eikä haulikkoratojen käyttöönottoon."

Terveydensuojeluviranomaisen lausunto 22.3.2023:

"Toiminnasta ei saa aiheutua haittaa talousvetenä tai sen valmistukseen käytettävän pohjaveden laadulle. Toiminnasta ei myöskään saa aiheutua sellaisia kemiallisfysikaalisia vaikutuksia pohjaveden laatuun, että se vaikeuttaisi talousveden valmistusta. Reposelän ampumarata sijaitsee Jolosharjun 1-luokan pohjavesialueen läheisyydessä (n. 150 m). Oulun seudun ympäristötoimi pitää tärkeänä, että pohjaveden laatua tarkkaillaan riittävällä laajuudella ja taajuudella, jotta varmistutaan että veden laatu ei heikkene siten, että se vaikeuttaa tai estää mahdollisesti tulevaisuudessa veden käyttöä talousvetenä.

- Veden laadun tarkkailua tulisi jatkaa vuoden välein.
- Tarkkailupisteitä ei tulisi vähentää.
- Näytteenoton laatu on turvattava sertifioituja näytteenottajia käyttämällä ja määrytykset on tehtävä laboratoriossa, jossa on

akkreditoitu laatu järjestelmä ja jossa ko. menetelmät kuuluvat akkreditoinnin piiriin.

Toiminnasta syntyvä melu ei saa ylittää asumisterveysasetuksen (545/2015) mukaisia melun toimenpiderajoja lähiasutuksen asuinhuoneistoissa. Asuinhuoneistossa päiväajan keskiäänitason LAeq (klo 7–22) toimenpideraja on 35 dB ja yöajan keskiäänitason LAeq (klo 22–7) toimenpideraja on 30 dB.”

Oulun kaupungin kaavoitus 30.3.2023: ”Alueella on voimassa Uuden Oulun yleiskaava, Kaavakartta 1, joka on hyvin yleispiirteinen. Ko. yleiskaavassa on tunnistettu ampumaradat melulähteinä. Seudulliset ampumaradat on esitetty koko Oulun kaupungin käsittävällä kaavakartalla 1. Näitä on kolme: ampumarata OuluZonen alueella, sekä ampumaradat Haukiputaan ja Ylikiimingin suuralueella. Yleiskaavan liitekartalla 22 Rajoitteet, häiriöt ja riskit on yleispiirteisesti esitetty ampumaradat, joilla on voimassa tai haussa oleva lupa. Näitä on yhteensä yhdeksän kpl, ja ko. Reposelän ampumarata on yksi näistä.

Uuden Oulun yleiskaavan kaavaselostuksessa kuvataan, että yleiskaavan kaavakartoilla ei ole esitetty mm. ampumaratojen melualueita eikä melun suojaustarpeita pääasiassa yleispiirteisen suunnittelutarkkuuden vuoksi. Ampumaratojen melualueet ja melun suojaustoimenpiteet määritellään lupakäsittelyssä.

Reposelän ampumarata sijoittuu Uuden Oulun yleiskaavassa osoitetulle maaseutukehittämisen vyöhykkeelle 2. Ampumarata sijaitsee luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeällä alueella, jolla on otettava huomioon luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeiden elinympäristöjen ja eliölajien esiintymien säilymisedellytykset.

Lisäksi ampumarata sijaitsee pohjavesialueella. Yleiskaavan suunnittelumääräyksen mukaan pilaantumis- ja muuttumisriskejä aiheuttavat toiminnot on sijoitettava riittävän etäälle pohjavesialueista tai riskien syntyminen on estettävä riittävien vesiensuojelutoimenpitein.

Edellä mainitun perusteella voidaan todeta, että Oulun kaupungin strategisen maankäytön tavoitteena on ollut ohjata ampumatoimintoja seudullisille ampumaradoille, erityisesti OuluZonen alueelle, jonne on laadittu erillinen osayleiskaava. Keskittämällä toiminnat on mahdollista huolehtia näillä alueilla riittävästä suojaustoimenpiteistä niin melun, vesien hallinnan kuin myös muun luonnonsuojelun näkökulmasta.

Luvan saaneilla pienemmillä ampumaradoilla toiminta voi yleiskaavoituksen näkökulmasta jatkua, mutta toiminnan laajentaminen tai uusien ratojen käyttöön ottaminen ei ole suositeltavaa. Reposelän ampumaradalla rajoittavana seikkana voi pitää erityisesti luontoarvoja ja pohjavesialuetta.”

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto TUKES 31.3.2023:

”Oulun seudun ympäristötoimi on pyytänyt Turvallisuus- ja kemikaalivirastolta (Tukes) 31.3.2023 mennessä lausuntoa Kiimingin Erämiehet ry:n Reposelän ympäristölupahakemuksesta ja lyijyhaulikiellosta. Tukes on arvioinut pyyntöä REACH-asetuksen mukaisen rajoituksen (komission asetus (EU) 2021/57, ns. lyijyhaulirajoitus) soveltamisen osalta ja lausuu seuraavaa.

Tukes antoi helmikuussa tulkintaohjeen lyijyhaulirajoituksen soveltamisesta, joka julkaistiin Tukesin verkkosivuilla ja toimitettiin asiaan liittyville viranomaisille sähköpostitse (lausunnossa olleet liitteet 1 ja 2). Tulkintaohjeessa määritellään yleisellä tasolla, millaiset alueet kuuluvat Tukesin näkemyksen mukaan kyseisen rajoituksen piiriin. Tulkintaohje on tarkoitettu metsästäjien, toiminnanharjoittajien ja viranomaisten avuksi rajoituksen yhdenmukaiseksi soveltamiseksi.

Tulkintaohjeessa esitetyn mukaisesti Tukesin tulkinta on, että Repojoen ampumaradan eteläpuolella virtaava Haaraoja on lyijyhaulirajoituksen mukainen kosteikkoalue, sillä se on merkitty Maanmittauslaitoksen maastokarttaan vesialueena. Ampumaradan ympärille maastokartalle helppokulkuisina metsäisinä soina merkityt alueet tai viivoina kuvatut ojat eivät ole em. rajoituksen mukaisia kosteikkoalueita.

Lisäksi Tukes korostaa, että lyijyhaulirajoituksella kielletään lyijyhaulien ampuminen kosteikkoalueilla ja niiden 100 metriä leveillä suojavyöhykkeillä eli rajoituksen soveltaminen riippuu ampumapaikan eikä ampumarata-alueen sijainnista. Viitaten lyijyhaulirajoituksen alakohdan a alakohtaan a, Tukes toteaa suojavyöhykkeen leveyden määritettävän kosteikkoalueen ulkoreunasta.

Ampumasuunnalla ei ole merkitystä rajoituksen soveltamisen kannalta eli mikäli ampumapaikat jäävät suojavyöhykkeen sisälle, sovelletaan rajoitusta, vaikka ampumapaikkojen ampumasuunnat olisivat kosteikkoalueesta poispäin. Tarvittaessa Tukesin kemikaaliviraston palvelu antaa lisätietoja lyijyhaulirajoituksesta ja ohjeistaa sen soveltamisessa.”

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus 13.4.2023: " ELY-keskus toteaa yleisesti, että ampumaradan toiminta sekä ratojen rakenteet tulee pyrkiä toteuttamaan siten, että mahdollisten haitta-aineiden kulkeutuminen olisi estettävissä tai rajoitettavissa mahdollisimman vähäiseksi (YSL 7 §, 16 §, 17 §).

Luonnonsuojelulain 64 a § mukaan Natura 2000 -verkostoon kuuluvan alueen suojelun perusteena olevia luonnonarvoja ei saa merkittävästi heikentää. ELY-keskuksen arvion mukaan toiminnasta ei aiheudu sellaisia suoria tai välillisiä vaikutuksia, että merkittävästi heikentävät vaikutukset Kiiminkijoen tai Kiimingin lettoalueen luontotyypeihin tai lajeihin olisivat todennäköisiä. Pintavesinäytteenotossa seurataan Haaraojaan ja Kiiminkijoen vesistöön mahdollisesti joutuvia haitta-aineita, joten toimintaan on mahdollista puuttua, mikäli vesistövaikutuksia ilmenisi.

Luonnonsuojelualueet sijaitsevat lähimmillään alle 100 metrin päässä, Haaraojan eteläpuolella. Ampumasuunnan ollessa poispäin luonnonsuojelualueista, ei luonnonsuojelualueille arvioida kohdistuvan suoria vaikutuksia. ELY-keskus toteaa, että otettaessa haulikkoratoja käyttöön, tulee toiminnanharjoittajan varmistua siitä, ettei luonnonsuojelualueille kohdistu suoria vaikutuksia, esimerkiksi haulien leviämistä.

Lähin luokiteltu pohjavesialue sijaitsee n. 350 metrin päässä haulikkoammuntapaikoista, joten pohjavesialueelle ei arvioida kohdistuvan suoria vaikutuksia. Luotiaseradat sijoittuvat lähemmäs pohjavesialuetta, mutta ammuntauunta on pohjavesialueesta poispäin, joten suoria vaikutuksia ei katsota muodostuvan. Mikäli toiminnan vaikutusalueella on talousvesikaivoja, tulee ne huomioida tarkkailuohjelmassa.

Reposelän ampumarata on maaperän tilan tietojärjestelmässä merkitty toimivaksi kohteeksi, jolla on arviointitarve. Merkintä tarkoittaa, että toiminnan loppuessa maaperän pilaantuneisuus ja puhdistustarve on arvioitava. Alueella suoritettavista maarakennus- ja kaivuutöistä on oltava ennakkoon yhteydessä valvontaviranomaiseen (Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus). ELY-keskus ei ota hakemukseen kantaa muilta osin."

Muistutukset ja mielipiteet

Muistutuksia tai mielipiteitä ei saapunut.

Hakijan kuuleminen

Toiminnanharjoittajalle on annettu mahdollisuus vastineen antamiseen poliisilaitoksen, terveydensuojeluviranomaisen, kaavoituksen, TUKESin sekä Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen lausunnoista.

Hakijan vastineet 27.4.2023:

Vastine kaavoituksen lausuntoon

"Kaavoitus on todennut lausunnossaan ampumaradan sijaitsevan pohjavesialueella. Hakija haluaa korjata virheen, Repokankaan ampumarata ei sijaitse pohjavesialueella. Ratojen ampumasuunnat ovat poispäin pohjavesialueesta. Lisäksi kaavoitus on tuonut esille että *"toiminta voi yleiskaavoituksen näkökulmasta jatkua, mutta toiminnan laajentaminen tai uusien ratojen käyttöön ottaminen ei ole suositeltavaa."* Hakija muistuttaa, että Reposelän ampumaradalla on sijainnut haulikkorata 1970 luvulta vuoteen 2008. Joten hakijan näkemyksen mukaan kyseessä ei ole uusien ratojen käyttöönotto tai toiminnan laajentaminen, vaan vanhojen toimintojen luvittaminen käyttöön. Mitä tulee kaavoituksen lausunnossa mainittuihin luontoarvoihin, ELY-keskus on lausunnossaan arvioinut, että toiminnasta ei aiheudu sellaisia merkittäviä vaikutuksia, jotka heikentäisivät läheisen Natura-alueen suojeluperusteena olevia luontotyyppejä tai lajeja. Hakija toteaa lisäksi, että myös ampumarata-alueet ovat osa monimuotoista ympäristöä. Ampumaradat tarjoavat elinympäristöjä erityisesti paahdeympäristössä viihtyville lajeille."

Vastine ELY-keskuksen lausuntoon

"Hakija on yhtä mieltä ELY-keskuksen lausunnon kohdasta, jossa todetaan että *"Pintavesinäytteenotossa seurataan Haaraojaan ja Kiiminkijoen vesistöön mahdollisesti joutuvia haitta-aineita, joten toimintaan on mahdollista puuttua, mikäli vesistövaikutuksia ilmenee."* ELY-keskus toteaa lausunnossaan, että *"otettaessa haulikkoratoja käyttöön, tulee toiminnanharjoittajan varmistua siitä, ettei luonnonsuojelualueille kohdistu suoria vaikutuksia, esimerkiksi haulien leviämistä."*

Hakija haluaa korostaa, että haulikkolajeja ohjaa säännöt ja ratakohtaiset pohjakartat, jotka rajoittavat ampumasuuntia. Lupahakemuksen mukaisilla haulikkoratojen sijoittelulla voidaan varmistua siitä, että luonnonsuojelualueille ei kohdistu vaikutuksia eikä haulien leviämistä.

ELY-keskus on lausunnossaan todennut lisäksi, että *"Mikäli toiminnan vaikutusalueella on talousvesikaivoja, tulee ne huomioida tarkkailuohjelmassa."* Ympäristölupahakemuksessa on esitetty, että lähin talousvesikaivo sijaitsee ratakiinteistöllä ja on hakijan oma kaivo. Kaivo on esitetty yhdeksi tarkkailupisteeksi. Hakija on lisäksi

selvittänyt, että läheisellä kiinteistöllä 564-409-19-150 ei sijaitse kaivoa. Muita mahdollisia kohteita, joilla voisi sijaita talousvesikäyttöön soveltuvia kaivoja ei hakijan näkemyksen mukaan ampumaradan vaikutusalueella pysty sijaitsemaan, sillä muut vakituiset tai vapaa-ajan asunnot sijaitsevat etäällä ampumarata-alueesta, lähin noin 1,5 kilometrin päässä."

Vastine Tukesin lausuntoon

"Tukes on todennut lausunnossaan, että "Tulkintaohjeessa esitetyn mukaisesti Tukesin tulkinta on, että Repojoen ampumaradan eteläpuolella virtaava Haaraoja on lyijyhaulirajoituksen mukainen kosteikkoalue, sillä se on merkitty Maanmittauslaitoksen maastokarttaan vesialueena. Ampumaradan ympärille maastokartalle helppokulkuisina metsäisinä soina merkityt alueet tai viivoina kuvatut ojat eivät ole em. rajoituksen mukaisia kosteikkoalueita." Lisäksi Tukes on todennut tulkintaohjeessaan "Jos ampumaratojen valvontaa priorisoidaan riskiperusteisesti, voidaan ampumapaikkojen sijainnin sijaan huomioida ampumasuunnat: ampumasuunnan ollessa kosteikkoalueelta poispäin, riski haulien päättymiseen kosteikkoalueelle on hyvin pieni, vaikka ampumapaikka sijaitsi alle 100 m etäisyydellä kosteikkoalueesta."

Hakijan näkökulmasta Tukesin antama lausunto on ristiriidassa Tukesin ohjeistuksen kanssa. Haulikkoratojen ampumasuunta sijaitsee poispäin lyijyhaulirajoituksen mukaiselta vesialueelta, joten hakijan näkemyksen mukaan lyijyhaulien käyttöä ei tulisi Tukesin ohjeistuksen perusteella rajoittaa. Hakijan näkemyksen mukaan tässä tapauksessa on nimenomaan kyse riskiperusteisesta arvioinnista ja toiminnan ohjeistuksella varmistetaan, että hauleja ei päädy rajoituksen mukaiselle vesialueelle. Hakija tuo esille edellä esitetyn. Haulikkolajeja ohjaa säännöt ja ratakohtaiset pohjakartat, jotka rajoittavat ampumasuuntia. Lupahakemuksen mukaisilla haulikkoratojen sijoittelulla voidaan varmistua siitä, että Haaraojaan ei kohdistu haulien leviämistä."

Vastine terveydensuojeluviranomaisen lausuntoon

"Terveysturvaviranomainen toteaa lausunnossaan, että "Veden laadun tarkkailua tulisi jatkaa vuoden välein" ja "Tarkkailupisteitä ei tulisi vähentää." Hakija viittaa ympäristölupahakemukseen: Parhaan käyttökelpoisen tekniikan BAT käsite on keskeisessä asemassa arvioitaessa ympäristönsuojelun vaatimustasoa ympäristönsuojelulain mukaisessa lupamenettelyssä ja se on tarkoitettu parantamaan ympäristönsuojelun tasoa, kehittämään ampumaratojen ympäristönsuojelun kustannustehokkuutta, yhtenäistämään ympäristölupien vaatimustasoa ja luomaan paremmat edellytykset tapauskohtaisten olosuhteiden

huomioimiselle. Parhaan käyttökelpoisen tekniikan soveltaminen vähentää myös turhia ja virheellisiä investointeja. Myös ympäristönsuojelulaki korostaa, että ympäristölupahakemuksen käsittelyssä on huomioitava parhaan käyttökelpoisen tekniikan ja käytäntöjen lisäksi niiden kohtuullisuus saavutettavaan hyötyyn päästöjen vähentämisessä. Siten BAT:n soveltamista on pidettävä lähtökohtana ja suomalaisen oikeusharkinnan perustana. (Ympäristöministeriö, 2014). Hakija korostaa, että esitetty näytteenoton tiheys on ampumaratojen BAT-oppaan mukainen. Mikäli tuloksien perusteella on havaittavissa tarvetta lisänäytteille, voidaan tarkkailutiheyttä ja tarkkailun laajuutta tarvittaessa muuttaa ympäristöviranomaisen velvoittamalla tavalla.

Ehdotettu tarkkailusuunnitelma Reposelän ampumaradalle pohjautuu alueesta toteutettuun taustaselvitykseen sekä kohteelle laadittuun riskinarviontiin. Tarkkailusuunnitelma mukailee pintavesitarkkailua ohjaavaa asetusta (VNA 1022/2006). Reposelän ampumaradalle on esitetty hakemuksessa tapauskohtaisen harkinnan ja varovaisuusperiaatteen perusteella oleva tarkkailu on laajempi kuin mitä BAT-opas lähtökohtaisesti edellyttäisi. Ampumaradan vaikutuksia on jo tarkkailtu säännöllisesti useiden vuosien ajan, eikä tulosten perusteella ole havaittavissa syytä sille, ettei tarkkailua voisi harventaa nykyisestä. Hakija näkee, että ehdotettu tarkkailusuunnitelma on riittävä. Hakijan näkemyksen mukaan myös ELY-keskus on lausunnossaan katsonut tarkkailusuunnitelman riittäväksi.

Terveystoimiviranomainen on lisäksi lausunut, että *"Toiminnasta syntyvä melu ei saa ylittää asumisterveysasetuksen (545/2015) mukaisia melun toimenpiderajoja lähiasutuksen asuinhuoneistoissa. Asuinhuoneistossa päiväajan keskiäänitason LAeq (klo 7–22) toimenpideraja on 35 dB ja yöajan keskiäänitason LAeq (klo 22–7) toimenpideraja on 30 dB."* Terveystoimiviranomaisen lausunnossa viitataan melun osalta sosiaali- ja terveysministeriön asetukseen (545/2015). Ampumaradoilla ei tavanomaisesti tarkastella ampumaratamelun aiheuttamaa sisämelua eikä melutasoja siten verrata asumisterveysasetuksen sisämelun toimenpiderajoihin. Tavallisten asuinrakennusten ja vapaa-ajan rakennusten ulkovaipan tuottama äänitasoerotus eli vaimennus on pienikaliiperisten aseiden (kiväärin, pistoolit, haulikot) melun taajuusalueella niin suuri, että sisämelua ei ole tarpeen tarkastella erikseen. Rakennusten ulkovaipan A-äänitasoerotuksen voidaan arvioida varovaisestikin olevan vähintään 20 dB. Jos asiaa kuitenkin tarkastellaan teoreettisesti, päivittäisen laukausmäärän tulisi olla hyvin suuri, jotta keskiäänitason päiväajan (klo 7–22) toimenpideraja 35 dB ylittyisi. Yöaikaan (klo

22-7) ei ammuta lainkaan, joten yöajan toimenpideraja (30 dB) ei voi ylittyä, eikä unen tai levon häirintään liittyvää terveyshaittaa aiheudu.

Ampumaratatoiminnan meluvaikutusta tarkastellaan tyypillisesti Valtioneuvoston päätöksen (53/1997) mukaisesti. BAT-oppaan mukaan vanhalle olemassa olevalle toiminnalle voidaan hyväksyä ohjearvoa ylemmät raja-arvot tai asettaa ohjearvot tavoitearvoina. Valtioneuvoston päätöksen (53/1997) mukaisesti tämä on mahdollista, kuten myös ohjearvoja suurempien äänitasojen salliminen. Lisäksi voidaan rajoittaa toiminta-aikoja (BEP) esim. iltaisin, viikonloppuina ja pyhäpäivinä. Edellä mainituin perustein hakija on esittänyt, että Reposelän ampumaradan pääasialliseksi melunhallintakeinoksi riittää toiminta-aikojen rajoittaminen voimassa olevan ympäristöluvan mukaisesti. Lisäksi hakija haluaa tuoda esille, että kiinteistön 564-409-19-150 ja kiinteistöllä sijaitsevan vapaa-ajan asunnon omistaja on todennut lausunnossa, että ampumaradasta ei ole haittaa kiinteistön käytölle (Lausunto ympäristölupahakemuksen liitteessä 5, ei julkinen)."

Vastine Oulun Poliisilaitoksen lausuntoon

"Kiimingin Erämiehet ry kiittää Oulun poliisilaitosta antamastaan lausunnoista ja toteaa ettei siihen ole kommentoitavaa."

Tarkastukset

Tarkastuskäynti on tehty 24.5.2023 ja siitä on laadittu tarkastuskertomus. Kertoelmaa on tarkennettu aitaamisen ja rakennusten vesienkäsittelyn osalta tarkastuksessa saatujen tietojen perusteella.

RATKAISU JA LUPAMÄÄRÄYKSET

Oulun seudun ympäristötoimi esittää, että Kiimingin Erämiehet ry:n Reposelän ampumaradalle Kiiminkiin kiinteistölle 564-409-19-70 ja 564-409-18-101 myönnetään ympäristönsuojelulain 29 §:n mukainen lupa toiminnan olennaiseen muuttamiseen.

Tämä päätös korvaa Oulun seudun ympäristötoimi -liikelaitoksen johtokunnan myöntämän ympäristöluvan 24.6.2009 § 118 (Dno YMPVI 2952/73/2006).

Lupa myönnetään hakemuksen mukaisesti seuraavin lupamääräyksin:

Yleiset määräykset

1. Ampumarata-alueella saa olla seuraavat radat:

- hirvirata, ampumamatka 75-100 m
- kiväärirata, ampumamatka 100 m
- pienoiskivääri-/pistoolirata ampumamatka 50 m
- kaksi haulikkorataa (skeet ja trap)

Pienoiskivääri-/pistooliradalla voidaan ampua myös lyhyemmiltä etäisyyksiltä.

Ampumaradalla saa ampua yhteensä enintään 60 000 laukausta vuodessa, jakautuen ampumapaikoittain seuraavasti:

- Luotiaseradat enintään 20 000 laukausta
- Haulikkoradat enintään 40 000 laukausta

Haulikkoammunnassa saa käyttää vain lyijyttömiä hauleja. Haulikolla saa ampua vain hakemuksessa esitettyyn suuntaan, poispäin Haaraojasta.

2. Ampumaradan toiminta-ajat ovat hakemuksen mukaisesti

- maanantaista perjantaihin klo 9.00 – 21.00
- lauantaisin klo 9.00 – 18.00
- sunnuntaisin ja juhlapäivinä klo 12.00 – 18.00

Toiminta-ajoista voidaan poiketa esim. kilpailujen järjestämiseksi, mikäli asiasta sovitaan etukäteen ympäristötoimen kanssa.

3. Ampumaradan pitäjän tulee ilmoittaa ampumaradan vastuuhenkilön yhteystiedot valvovalle viranomaiselle viimeistään luvan saadessa lainvoiman ja välittömästi aina henkilön vaihtuessa.

4. Ampumaradan pitäjän on huolehdittava, että tässä luvassa määrättyjä toiminta-aikoja ja muita lupamääräyksiä noudatetaan. Ampumarata-alueelle on sijoitettava opastaulu, josta käy ilmi radan toiminta-ajat, ampumaradan käyttäjiä koskevat määräykset ja ohjeet sekä radan yhteyshenkilöt. Em. asiat on tiedotettava myös toimijan verkkosivuilla tai muulla tavoin niin, että kaikki rataa käyttävät ja sen läheisyydessä asuvat ovat niistä tietoisia.

5. Ampumarata-alue on merkittävä maastoon aidalla tai muulla vastaavalla tavalla siten, että sivulliset eivät voi vahingossa joutua ampumaradan vaara-alueelle. Alueella tulee olla riittävästi ampumaradasta varoittavia kylttejä. Ampumarata-alueen rajamerkinnot ja varoitustaulut maastossa on pidettävä kunnossa.

Melu

6. Ammunnasta aiheutuva melu ei saa ylittää A-painotettuna enimmäistasona impulssiaikavakiolla määritettyä arvoa 65 dB (LA_{max}) asumiseen käytettävillä alueilla ja loma-asumiseen käytettävillä alueilla arvoa 60 dB (LA_{max}). Määräys ei koske lähintä loma-asumiseen käytettävää kiinteistöä 564-409-19-150.

7. Ampumaradan pitäjän on teetettävä meluselvitys, mikäli toiminnassa tapahtuu muutos, joka aiheuttaa muutoksia melutilanteeseen. Melutilanne selvitetään melumallinnuksella ja tarvittaessa mittauksin. Valvontaviranomainen voi selvityksen johdosta edellyttää meluntorjuntatoimenpiteitä tai rajoittaa toiminta-aikoja.

Päästöt pohjaveteen ja maaperään

8. Ampumaradan hirvi- ja kivääriratojen taustavallien suotovesiä ei saa johtaa käsittelemättä maastoon. Ampumaradan taustavallien, suotovesirakenteiden ja lyijynerotus-/käsittelykaivon kunnossapidosta tulee huolehtia. Jos käsittelykaivon lyijynerotuskyky heikkenee näytetulosten perusteella, tulee vanha saostusmassa poistaa ja vaihtaa uuteen korvaavaan käsittelymateriaaliin tai korvata taustavallien suotovesien käsittely jollain toisella valvontaviranomaisen kanssa sovittavalla menetelmällä.

9. Luvan haltijan on toimitettava valvontaviranomaiselle sopimukset mahdollisten haittojen korjaamisesta haulien laskeutumisalueen maanomistajilta ennen luvan mukaisen toiminnan aloittamista.

10. Valvontaviranomainen voi edellyttää maaperän puhdistamista hauleista tai taustavallien seulontaa luodeista, mikäli siihen ilmenee tarvetta pohjaveden tai pintaveden suojelemiseksi. Haulien laskeuma-alueen pintakerrokseen ja ratarakenteisiin liittyvistä maanmuokkaustoimenpiteistä tulee ilmoittaa valvontaviranomaiselle. Kiekkojäte ja ehjät kiekot on mahdollisuuksien mukaan kerättävä alueelta ainakin kerran vuodessa.

Paras käyttökelpoinen tekniikka

11. Ampumaradan pitäjän on oltava riittävästi selvillä toimialansa parhaan käyttökelpoisen tekniikan kehittymisestä (BAT) ja varauduttava sen käyttöönottoon soveltuvin osin.

Jätteet ja niiden käsittely ja hyödyntäminen

12. Ampumaradan jätehuollossa on noudatettava alueella voimassa olevia seudullisia jätehuoltomääräyksiä. Hyödyntämiskelpoiset jättejakeet on lajiteltava erikseen ja toimitettava hyödynnettäväksi asianmukaiseen käsittelyyn.

Jätteet tulee varastoida siten, että ne eivät aiheuta roskaantumista tai ympäristön pilaantumisen vaaraa. Ampumarata-alue ja sen ympäristö on pidettävä siistinä. Alueella ei saa polttaa jätettä.

13. Toiminnassa syntyvät vaaralliset jätteet on varastoitava asianmukaisesti merkityissä astioissa ja säilytettävä lukittavissa tiloissa. Vaaralliset jätteet tulee toimittaa vähintään kerran vuodessa asianmukaiselle vastaanottajalle.

Tarkkailu ja kirjanpito

14. Ampumarata-alueelta poistuvasta pintavedestä (*pisteet Oja 2 ja Haaraoja 1*) ja pintaveden taustapisteestä (*3*) on otettava näytteet kaksi (2) kertaa vuodessa touko-kesäkuussa ja syys-lokakuussa. Pintavesinäytteet (kevät- ja syksynäytteet) on otettava ensimmäisen kerran vuoden sisällä päätöksen lainvoimaiseksi tulemisesta ja sen jälkeen vähintään joka kolmas vuosi keväisin ja syksyisin.

Näytteet tulee ottaa hakemuksen mukaisesta pisteestä *oja 2* ennen veden laskemista Haaraojaan (haukkoradan vaikutustarkkailu) sekä hakemuksen mukaisesta pisteestä *Haaraoja 1* (koko radan vaikutustarkkailu). Lisäksi tulee ottaa vertailunäyte hakemuksessa esitetystä taustapisteestä *3* (Haaraojan yläjuoksulla).

Pintavesinäytteistä on määritettävä lyijyn (Pb), arseenin (As), kuparin (Cu), antimonin (Sb), sinkin (Zn) ja raudan (Fe) liukoiset pitoisuudet talousveden laatuvaatimusten edellyttämällä tarkkuudella sekä pH, DOC (liuennut orgaaninen hiili) ja kalsium (Ca) lyijyn biosaatavan pitoisuuden määrittämistä varten. Näytteenoton yhteydessä on mitattava tai arvioitava virtaama. Tuloksista on laskettava lyijyn biosaatava pitoisuus ja verrattava näytteiden keskiarvoa lyijylle asetettuun pintaveden ympäristölaatumormiin taustapitoisuus huomioiden.

Näytteenottajan tulee olla sertifioitu ja näytteet on analysoitava akkreditoidussa laboratoriossa. Tulokset on toimitettava valvontaviranomaiselle vuosiraportin yhteydessä. Valvontaviranomainen voi muuttaa tarkkailuvelvoitetta tulosten perusteella.

15. Pohjaveden laatua tulee seurata kahdesta pohjavesiputkesta (PVP101 ja PVP102). Veden laatua tulee tarkkailla lisäksi ampumarata-alueen talousvesikaivosta. Talousvesi- ja pohjavesinäytteistä on määritettävä lyijyn (Pb), arseenin (As), kuparin (Cu), antimonin (Sb), sinkin (Zn) ja raudan (Fe) liukoiset pitoisuudet talousveden laatuvaatimusten edellyttämällä tarkkuudella. Lisäksi pohjavesinäytteenoton yhteydessä tulee mitata veden pH, sähkönjohtavuus ja pohjaveden pinnan korkeus.

Pohjavesi- ja talousvesinäytteet on otettava ensimmäisen kerran vuoden kuluessa päätöksen lainvoimaiseksi tulemisesta ja sen jälkeen pohjavesinäytteet vähintään joka kolmas vuosi maan ollessa sulana. Talousvesinäytteet tulee ottaa vuosittain. Pohjavesiputket tulee tarvittaessa kunnostaa.

Näytteenottajan tulee olla sertifioitu ja näytteet on analysoitava akkreditoidussa laboratoriossa. Pohjavesitulokset on toimitettava valvontaviranomaiselle vuosiraportin yhteydessä. Talousvesitulokset tulee toimittaa heti niiden valmistuttua. Valvontaviranomainen voi muuttaa tarkkailuvaatimusta, mikäli tarkkailutulokset antavat siihen aiheita.

16. Taustavallien suotovesinäyte tulee ottaa lyijynerotuskaivosta (jälkimmäinen kaivo) ja siitä tulee analysoida lyijyn (Pb), arseenin (As), kuparin (Cu), antimonin (Sb), sinkin (Zn) ja raudan (Fe) liukoiset pitoisuudet talousveden laatuvaatimusten edellyttämällä tarkkuudella. Lisäksi tulee määrittää pH ja sähkönjohtavuus.

Suotovesinäytteet on otettava ensimmäisen kerran vuoden kuluessa päätöksen lainvoimaiseksi tulemisesta ja sen jälkeen vähintään joka kolmas vuosi maan ollessa sulana.

Näytteenottajan tulee olla sertifioitu ja näytteet on analysoitava akkreditoidussa laboratoriossa. Tulokset on toimitettava valvontaviranomaiselle vuosiraportin yhteydessä. Valvontaviranomainen voi muuttaa tarkkailuvaatimusta, mikäli tarkkailutulokset antavat siihen aiheita.

17. Ampumaradan pitäjän on pidettävä kirjaa:

- laukausten lukumääristä radoittain (ml. pistooliammunta)
- ammuntopäivien lukumääristä
- kilpailuista ja hirvikokeista
- poikkeavista tilanteista, valituksista ja muista yhteydenotoista
- toiminnassa syntyneiden jätteiden määrästä, laadusta ja toimituspaikoista
- alueella tehdyistä huoltotoimenpiteistä (ml. taustavallin kunnostukset) ja siivoustalkoopäivistä

- tarkkailutuloksista

Vuosittainen yhteenveto kirjanpidosta on toimitettava seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä valvontaviranomaiselle.

Toiminnan muuttaminen tai lopettaminen

18. Ampumaradan pitäjän on viipymättä ilmoitettava toiminnan merkittävistä muutoksista, toiminnan keskeyttämisestä tai toiminnan ympäristövaikutusten lisääntymisestä valvontaviranomaiselle.

19. Toiminnan päätyttyä ampumaradan pitäjän on puhdistettava alue jätteistä ja rakenteista. Samalla on selvitettävä maaperän pilaantuminen ja tarvittaessa puhdistettava alue toimivaltaisen viranomaisen hyväksymällä tavalla.

20. Ampumaradan pitäjän on viimeistään kuusi kuukautta ennen toiminnan lopettamista esitettävä suunnitelma lopettamiseen liittyvistä ympäristönsuojelua koskevista toimista valvontaviranomaiselle.

PERUSTELUT

Lupaharkinnan perusteet ja luvan myöntämisen edellytykset

Toimittaessa hakemuksen ja lupamääräysten mukaisesti Reposelän ampumaradan toiminta täyttää ympäristönsuojelulain ja jätelain sekä niiden nojalla annettujen asetusten vaatimukset sekä vaatimukset, jotka on säädetty luonnonsuojelulain nojalla. Reposelän ampumaradalla on Oulun seudun ympäristötoimi -liikelaitoksen johtokunnan 24.6.2009 § 118 myöntämä ympäristölupa ja ampumaratatoiminnan sijoittumisen edellytyksiä on arvioitu lupamenettelyn yhteydessä.

Ampumarata sijaitsee yleiskaavan maaseutuvyöhykkeellä ja vaikka toimintaa ei ole merkitty kaavakarttaan, yleiskaavamääräyksissä on huomioitu myös ampumaratatoimintaan liittyviä meluvaikutuksia. Ampumaratatoiminnan meluvaikutusten suhde asutukseen on selvitetty lupamenettelyn yhteydessä. Toiminnan sijoittaminen ei vaikeuta alueen käyttämistä kaavassa varattuun tarkoitukseen.

Ympäristönsuojelulain 8 §:n mukaan päästöjen ehkäisemistä ja rajoittamista koskevien lupamääräysten tulee perustua parhaaseen käyttökelpoiseen tekniikkaan (BAT). Ympäristöministeriö on julkaissut oppaan "Paras käyttökelpoinen tekniikka (BAT), Ampumaratojen ympäristövaikutusten hallinta, 2014", jota voidaan pitää lupavalmistelun aikana ajantasaisena ohjeena arvioitaessa parasta käyttö-

kelpoista tekniikkaa. Ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavassa toiminnassa, kuten ampumaradoilla on käytettävä parasta käyttökelpoista tekniikkaa ympäristöhaittojen ehkäisemiseksi tai vähentämiseksi. Periaatteen soveltamisen tavoitteena on mm. ehkäistä melupäästöjä ympäristöön siinä määrin kuin se on mahdollista käyttäen ympäristön kannalta tehokkaimpia, taloudellisesti mahdollisia teknisiä ratkaisuja.

Ampumaratatoiminnassa on keskeistä asutukselle ja loma-asutukselle aiheutuvan meluhaitan minimointi. Reposelän ampumaradan vaikutusalueella on vapaa-ajanasutusta ja luonnonsuojelualueita. Meluntorjunnan tarpeen arviointi on tehty BAT-opiaan suosituksen mukaisesti. Valtioneuvoston päätöksen (VNp 53/1997) 3 §:n mukaisesti ohjearvoja sovellettaessa on otettu huomioon ampumaratatoiminnan luonne, kuten ampuma-ajat, laukausmäärät ja ampumalajit, sekä päätöksen 2 §:ssä tarkoitetun alueen todellinen tai suunniteltu käyttö ja merkitys.

Valtioneuvoston päätöksen (53/1997) mukaiset ampumaratamelun ohjearvot ylittyvät haulikkoradalla ammuttaessa yhdellä (1) loma-asuinkiinteistöllä. Kyseisen kiinteistön omistaja ja loma-asunnon käyttäjä on kuitenkin antanut hakemuksen liitteeksi lausunnon, jonka mukaan kiinteistöä käytetään satunnaisesti ja ampumaradasta ei koeta olevan haittaa kiinteistön käytölle. Huomioiden kiinteistön todellinen käyttö ja merkitys, voidaan ohjearvojen soveltamisessa poiketa tämän yhden kiinteistön osalta.

Sapluunamallin perusteella hirvi- ja kivääriradoilla ammuttaessa melun ohjearvot ylittyvät kolmella (3) loma-asunnolla, joista yksi on edellä mainittu kiinteistö. Kahdella muulla loma-asuinkiinteistöllä ylitykset ovat alle 5 dB, mutta huomioiden hakemuksessa esitetyn mukaisesti maanmuodot, kasvillisuus ja ampumakatokset melua estävinä tekijöinä, ohjearvot ennalta arvioiden kuitenkin alittuvat.

Toimittaessa lupahakemuksen ja lupamääräysten mukaisesti toiminnasta ei arvioida syntyvän kohtuutonta meluhaittaa asutukselle tai loma-asutukselle. Melua on kuitenkin edellytetty tarkasteltavaksi melumallinnoksin ja tarvittaessa mittauksin, mikäli olosuhteet muuttuvat tai ampumaradasta aiheutuu ennakoitua enemmän melua. Tulosten johdosta voidaan määrätä meluntorjuntatoimenpiteitä.

Ampumaradan läheisyydessä olevilla, Natura-verkoston kuuluvilla Kiiminkijoen suojelualueella ja Kiimingin lettoalueeseen kuuluvalla luonnonsuojelualueella sekä ampumaradasta etelän suuntaan noin kilometrin päässä sijaitsevilla yksityisillä suojelualueilla melutason ohjearvot (60 dB) voivat ylittyä. Ampumaradan toiminta-ajat ovat

vuoden 2009 lupapäätöksen mukaisesti rajoitetut, eikä ampumaradan toiminnan muuttamisen katsota aiheuttavan kohtuutonta meluhaittaa näille alueille. Melutasoa ei ole katsottu tarpeelliseksi ohjata lupamääräyksin luonnonsuojelualueiden osalta, koska ohjearvon ylittymisen lähimmillä suojelualueilla ei katsota aiheuttavan merkittävää heikentymistä niille luontoarvoille, joiden perusteella alueet on suojeltu.

Ympäristötoimi katsoo, että ampumaradan toiminnalla ei ole todennäköisiä, merkittäviä heikentäviä vaikutuksia lähialueiden luonnonsuojelualueiden suojeluarvoihin eli Kiiminkijoen tai Kiimingin lettoalueen luontotyyppeihin tai lajeihin. Ampumaradan toiminta ei ole myöskään ollut esteenä luonnonsuojelualueiden perustamiselle. Ampumasuunta on pois päin luonnonsuojelualueista, eikä haulien katsota leviävän hakemuksen mukaisilta ampumapaikoilta eteläpuolen luonnonsuojelualueiden suuntaan. Tarkkailumääräyksissä edellytetyillä toimenpiteillä seurataan ampumaratatoiminnasta syntyviä haitta-ainepitoisuuksia, joiden perusteella tehtävään tarkkailuun ja ampumaratatoimintaan on mahdollista puuttua.

Oulujoen-Iijoen vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelman tavoitteena vuosille 2022-2027 on estää pintavesien ja pohjavesien tilan heikkeneminen sekä pyrkiä kaikkien vesien vähintään hyvään tilaan. Toimittaessa hakemuksen ja lupamääräysten mukaisesti ampumaratatoiminnasta ei arvioida aiheutuvan merkittävää riskiä pinta- tai pohjavesille. Hankkeen ei voida katsoa vaarantavan vesienhoidon tavoitteiden saavuttamista.

Reposelän ampumarata ei sijaitse luokitellulla pohjavesialueella, Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen muutettua Jolosharjun pohjavesialueen rajausta vuonna 2019. Toiminnan vaikutuksia pohjaveteen on tarkkailtu säännöllisesti ja tarkkailua pohjavesiputkista on määrätty jatkettavaksi hakemuksessa esitetyllä taajuudella. Lupapäätöksessä on edellytetty säännöllistä tarkkailua pohjaveden lisäksi talousvetenä käytettävälle kaivovedelle, pintavesille ja taustavallien suotovesille. Ympäristölupaa (2009) on hakemuksen mukaisesti muutettu kromin tarkkailun osalta. Kromi ei ole ns. ampumaratametalli, joten on katsottu, että sen analysointi ei ole tarpeellista säännöllisessä ampumaradan päästötarkkailussa.

Vaikka ampumarata on riskitasoltaan luokiteltu vaativan pintaveden radaksi, katsotaan, että ampumaradan toiminta voidaan ennalta arvioiden järjestää siten, ettei siitä aiheudu pintavesien pilaantumista. Jos ampumaradalta lähtevien pintavesien näytteissä todetaan kohonneita pitoisuuksia, voidaan pintavesien suojelun

tason parantamiseksi velvoittaa mm. haitta-aineiden hallinnan tarvearvioinnissa tunnistettuja toimenpiteitä, kuten rata-alueelta poistuvan pintaveden hallintaa ja tarvittaessa käsittelyä.

Ampumaradalla on sallittu vain lyijyttömien haulien käyttö pohja- ja pintavesien sekä EU-komission asetuksen mukaisesti vesilintujen suojelemiseksi. Luotien sisältämien haitallisten aineiden leviäminen estetään keräämällä suotovesi ja johtamalla vesi lyijynerotuskaivoon. Toiminnalle ei katsota olevan tarvetta asettaa muita lisävaatimuksia maaperän ja pohjaveden suojaamiseksi.

Lupamääräykset huomioon ottaen ampumaratatoiminnasta käytävissä olevien tietojen perusteella ei aiheudu terveystahaittaa, merkittävää ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa, maaperän tai pohjaveden pilaantumista, erityistä luonnonolosuhteiden huonontumista, veden hankinnan tai yleiseltä kannalta tärkeän muun käyttömahdollisuuden vaarantumista toiminnan vaikutusalueella eikä naapurisuuhdelain tarkoittamaa kohtuutonta räsitystä naapureille.

Toimittaessa ympäristölupapäätöksen mukaisesti sekä toteutettaessa tässä päätöksessä määrätyt toimenpiteet ja seuranta voidaan toiminnan katsoa edustavan parasta käyttökelpoista tekniikkaa.

Lausuntojen huomioon ottaminen

Annetut lausunnot on otettu huomioon lupamääräyksissä. Terveystasojen viranomaisen lausunnossa esitetyt asiat meluvaikutuksista on huomioitu lupamääräyksissä 6 ja 7, joita noudattamalla meluvaikutukset on katsottu saatavan hyväksyttävälle tasolle. Melutason ohjearvot ylittyvät lähimmän loma-asutuskiinteistön osalta. Kiinteistön omistaja on antanut lausunnon, jonka mukaan toiminta ei aiheuta häiriötä kiinteistön käytölle. Ympäristöluvassa ei oteta kantaa asuinhuoneistojen sisämeluun.

Terveystasojen viranomaisen lausunnossa esitetyt asiat vaikutustarkkailusta on huomioitu lupamääräyksissä 14-16. Pohjaveden, pintaveden, talousveden ja suotoveden tarkkailulle on annettu määräykset. Toiminta ei sijaitse luokitellulla pohjavesialueella, mistä syystä pohjaveden tarkkailun taajuus on voitu hyväksyä esitetyn mukaisesti. Talousvettä tulee seurata vuosittain.

Kaavoituksen lausuntoon todetaan, että vastoin lausunnossa esitettyä ampumarata-alue ei sijaitse pohjavesialueella. Kaavoituksen esittämät rajoittavat seikat (luontoarvot ja pohjavesi)

on otettu huomioon (lupamääräykset ja perustelut). Reposelän ampumaradalla on ennestään ympäristölupa ja ampumaratatoiminnan sijoittumisen edellytyksiä on arvioitu lupamenettelyn yhteydessä. Ampumaratatoiminnan meluvaikutusten suhde asutukseen on selvitetty lupamenettelyn yhteydessä. Ympäristötoimen näkemyksen mukaan ampumaratatoiminnan laajentaminen ei vaikeuta alueen käyttämistä kaavassa varattuun tarkoitukseen. Haulikkoratojen lisääminen ei laajenna toiminnan melualueita aiempaan nähden. Ympäristölupamenettelyssä ei voida ratkaista toimintojen keskittämiseen liittyvää kysymystä, vaan kunkin ampumaradan ympäristövaikutukset on harkittava tapauskohtaisesti. Toiminnan laajentumisen ei katsota aiheuttavan sellaista ympäristön pilaantumisen riskiä, ettei lupaa voitaisi myöntää.

TUKES:in lausunnossa esitetyt asiat on huomioitu lupamääräyksessä 1 (lyijyhaukikielto).

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen lausunnoissa esitetyt asiat on huomioitu lupamääräyksissä 1, 8, 10, 14-16 ja 19. Haulien ei arvioida kulkeutuvan luonnonsuojelualueelle ampumasuunnan ollessa pois päin lähimmiltä luonnonsuojelualueilta. Lupamääräyksessä 1 edellytetty lyijyttömien haulien käyttö osaltaan vähentää lyijystä aiheutuvaa kuormitusta haulikkoratojen osalta.

Lupamääräysten perustelut

Lupamääräyksessä 1 määritellään ne radat ja toiminnot, joille ympäristölupa myönnetään. Hirviradan ampumamatkat on täsmennetty aiempaan lupaan nähden siten, että lupamääräys mahdollistaa ammunnan eri etäisyyksiltä (siirrettävä ampumakatos). Ammunta radalla on sallittu vain hakemuksessa esitetyillä aseilla ja hakemuksessa esitettyyn suuntaan. Laukausten määrä on rajattu hakemuksessa esitetyn mukaisesti yhteensä 60 000 laukaukseen vuodessa ratatyypeittäin eriteltynä.

Hakemuksen mukaan haulikkoammunnassa valmistaudutaan lyijyttömien haulien käyttöön ja se on ollut haitta-ainepäästöjen riskinarvioinnissa huomioitu asia. Lyijyhaukikieltoa koskevan lupamääräyksen harkinnassa on otettu huomioon Tukesin lausunnon mukaisesti se seikka, että haulikkoratojen ampumapaikat sijaitsevat kokonaan 100 metrin vyöhykkeen sisällä sellaisesta kosteikko-/vesistöalueesta, jota koskee EU:n asetus (2021/57) lyijyhaukien käyttörajoituksista. Lyijyhaukirajoitus koskee kiellon vaikutusalueella olevia ampumaratoja, ja asetuksen nojalla kiello on astunut voimaan 15.2.2023.

Toiminta-ajat on hyväksytty hakemuksen mukaisesti. Toiminta-ajat vastaavat korvatus ympäristölupapäätöksen 24.6.2009 toiminta-aikoja. Haulikkoratojen käyttöönotto ei laajenna melualueita, eivätkä VNp:n (53/1997) mukaiset ampumaratamelun ohjeavot ylity haulikkoampumapaikalta ammuttaessa, lukuun ottamatta yhtä loma-asuinkiinteistöä, joten luvan muuttaminen siltä osin ei aiheuta tarvetta rajoittaa käyttöaikoja lisää. Aiempaan toimintaan nähden lisääntyvän ammuttamäärän ei katsota aiheuttavan kohtuutonta meluhaittaa lähialueelle (lupamääräys 2).

Ampumaradan toiminnan ja päästöjen tarkkailu sekä toiminnan valvonta edellyttävät vastuuhenkilön nimeämistä ja yhteystietojen ajan tasalla pitämistä. Ampumaradan käyttöajoista ja ympäristöluvan lupamääräyksistä tiedottamisesta ja toiminnan valvomisesta annetut määräykset ovat tarpeellisia ampumaradan käyttöä koskevien määräysten noudattamisen ja yleisen turvallisuuden kannalta. Radan käyttöä tulee voida kontrolloida niin, että vain sallittuina ajankohtina tapahtuva toiminta on mahdollista. Ampumaradan käyttäjille selvästi ilmoitetut säännöt ja käyttöajat estävät väärinkäytöksiä. Toiminnasta vastaavan yhteystiedot on oltava saatavilla, jotta mahdollisista väärinkäytöksistä voidaan ilmoittaa (lupamääräykset 3-4).

Ampumarata-alueen merkitseminen maastoon varoittaa maastossa liikkujia joutumasta vahingossa ampumarata-alueelle. Rajamerkinnoilla ja niiden kunnossapidosta huolehtimisella varmistetaan, ettei maastossa liikkuja voi tietämättään joutua alueelle. (lupamääräys 5)

Lupamääräyksessä 6 on annettu melun raja-arvot ampumaradan aiheuttamien meluhaittojen ehkäisemiseksi ja ympäristön viihtyisyyden turvaamiseksi. Määräyksen antamisessa on sovellettu valtioneuvoston päätöstä ampumamelun ohjearvoista (53/1997) ja otettu huomioon päätöksen 3 § mukaisesti ampumaratatoiminnan luonne, kuten ampuma-ajat, laukausmäärät ja ampumalajit sekä 2 § tarkoitetun alueen todellinen tai suunniteltu käyttö ja merkitys. Melurajat ylittyvät ennalta arvioiden yhdellä yksittäisellä kiinteistöllä. Kiinteistön omistaja on antanut lausunnon, jonka mukaan kiinteistöä käytetään satunnaisesti ja ampumaratatoiminta ei aiheuta häiriötä kiinteistön käytölle loma-asumiseen. Toiminnalle on jo aiemmin myönnetty ympäristölupa, mikä on mahdollistanut luotiaseradoilta ammunnan huolimatta loma-asunnon olemassaolosta ampumaradan läheisyydessä.

Ampumaradan melutilanne on selvitetty lupahakemusta varten. Selvittämisessä on hyödynnetty nykyaikaisia ja ajantasaisia

laskentamalleja ja sapluunamalleja. Valvontaviranomainen voi edellyttää selvittämään melutilanteen, mikäli toiminta alueella muuttuu oleellisesti, esim. alueella ammutaan yläääniluodeilla (lupamääräys 7).

Suotovesien koonti hallitusti ehkäisee maaperän ja pohjaveden pilaantumista. Taustavalli-, suotovesi- ja lyijynerotusrakenteiden kunnossapitoon liittyvällä määräyksellä ehkäistään maaperään ja pohjavesiin kohdistuvaa kuormitusta. Taustavallien vesien keräysjärjestelmät (ml. lyijynerotuskaivo) ovat käytössä ja niiden piirustukset rakenteista on esitetty hakemuksen yhteydessä. Suotovesien tarkkailu ja käsittely vastaa parhaan käyttökelpoisen tekniikan mukaista ratkaisua (lupamääräys 8).

Ampumaratatoiminnan vaikutusten ulottuessa toisen kiinteistön omistajan maalle, tulee sopia maaperän kunnostamisen aiheuttaman kustannusten ja toteuttamisen vastuista (lupamääräys 9).

Lupamääräyksellä 10 mahdollistetaan se, että viranomaisen voi edellyttää maaperän puhdistamista hauleista tai taustavallien seulontaa, mikäli siihen ilmenee tarvetta, esim. tarkkailutulosten myötä. Aiemman haulikkoammunnan aiheuttaman pilaantuneisuuden vuoksi ratarakenteeseen liittyvistä pinnanmuokkauksista tulee ilmoittaa, koska pilaantuneiden maa-ainesten käyttöön ja sijoittamiseen liittyy rajoituksia ja velvoitteita, jotka tulee selvittää ennen maa-ainesten kaivuuta ja sijoittamista. Kiekkojätteen kerääminen säännöllisesti on tarpeen yleisen siisteyden ja maaperän ja pintavesien suojelemiseksi (lupamääräys 10).

Ympäristönsuojelulain 8 §:n mukaan toiminnanharjoittajan on ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi huolehdittava ja varmistuttava siitä, että toiminnassa käytetään parasta käyttökelpoista tekniikkaa (BAT). Luvan saajan on seurattava ympäristönsuojelulain 6 §:ssä edellytetyn selvilläolovelvollisuutensa perusteella parhaan käyttökelpoisen tekniikan ja parhaiden käytäntöjen kehittymistä. Ampumaradoille (2014) laadittua BAT-opasta voidaan pitää lupavalmistelun aikana ajantasaisena ohjeena arvioitaessa parasta käyttökelpoista tekniikkaa. (lupamääräys 11)

Jätelain periaatteiden mukaisesti kaikessa toiminnassa on huolehdittava siitä, että jätettä syntyy mahdollisimman vähän ja että hyödyntämiskelpoiset jätteet lajitellaan. Jätehuoltoa koskevat yleiset määräykset on annettu, jotta voidaan varmistua jätehuollon asianmukaisuudesta. Jätteet on kerättävä ja käsiteltävä siten, ettei niistä aiheudu vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle. Jätelain (646/2011) 29 §:n mukaan jätteen saa luovuttaa vain

jätehuoltorekisteriin merkitylle tai ympäristöluvan omaavalle vastaanottajalle, jolla on oikeus ottaa vastaan kyseistä jätettä. Jätelain 121 § määrittelee jätteet, joiden kuljetuksista tulee laatia siirtoasiakirja. (lupamääräykset 12 ja 13).

Lupamääräyksessä 14 on annettu pintavesitarkkailuvaatimukset, jotta saadaan kattavaa tietoa vesistön lähellä sijaitsevan ampumaradan vaikutuksista pintavesiin. Pintavesinäytteitä on otettu lupahakemusta edeltäen yhden kerran. Näytteenoton tiheys on määrätty vuodenaikaisvaihtelut paremmin huomioivaksi, jotta saadaan lisätietoa vedessä olevien haitta-aineiden pitoisuuksista ja niiden mahdollisesta kulkeutumisesta Haaraojaan. Pintavesien tarkkailu on muutoin määrätty hakemuksen mukaisesti, edellyttäen lisäksi vertailunäytettä taustapisteestä, tarkastelutasoksi talousveden laatuvaatimuksia ja ensimmäiset näytteet otettavaksi vuoden kuluessa lupapäätöksen voimaan tulemisesta.

Valtioneuvoston asetuksen 1022/2006 mukaan arvioitaessa seurantatuloksia suhteessa ympäristölaatuunormiin, voidaan ottaa huomioon metallien luonnolliset taustapitoisuudet ja metallien biosaatavuuteen vaikuttavat veden laadun parametrit (DOC, pH ja Ca). Lyijyn ympäristölaatuunormi sisämaan pintavesissä on 1,2 µg/l. Lyijyn taustapitoisuus riippuu vesistön humuspitoisuudesta ja on edellä mainitussa asetuksessa annetun arvion mukaan jokiympäristössä 0,3 µg/l (kangas-, savimaiden joet) tai 0,5 µg/l (turvemaiden joet). Luokittelemalla Haaraoja turvemaiden joeksi, saadaan taustapitoisuus huomioiden ympäristölaatuunormiksi biosaatavalle lyijypitoisuudelle 1,7 µg/l.

Lupapäätöksessä ei ole katsottu tarpeelliseksi määrätä laajemmin vastaanottavan vesistön tarkkailua, koska vuoden 2022 näytteessä biosaatava lyijypitoisuus on alittanut taustapitoisuuden huomioivan pintaveden ympäristölaatuunormin eikä ampumaradalta tulevien vesien ennalta arvioiden katsota heikentävän läheisen Haaraojan tilaa. Lupamääräys 14 myös mahdollistaa tarkkailumääräyksen muuttamisen, jos tulokset osoittavat pintavesien pilaantumisen vaaraa.

Ampumaradan pohjavesi-, talousvesi- ja suotovesitarkkailu on määrätty hakemuksen mukaisesti, edellyttäen lisäksi tarkastelutasoksi talousveden laatuvaatimuksia, ensimmäiset näytteet otettavaksi vuoden kuluessa päätöksen lainvoimaiseksi tulemisesta sekä talousveden tarkkailua tehtäväksi vuosittain. Hakijan esityksen mukaisesti pohjavesitarkkailua tulee jatkaa, vaikka BAT-oppaan mukaan tarkkailutarvetta ei ole. Vaikka ampumarata ei sijaitse pohjavesialueella, on sen läheisyydessä 150 metrin päässä Jolosharjun 1E-luokan pohjavesialue ja tarkkailulla

varmistetaan, että veden laatu ei heikkene siten, että se vaikeuttaisi tai estäisi veden käyttöä talousvetenä tulevaisuudessa. Talousvesikäytössä olevan pohjaveden tarkkailu vuosittain on tarpeen, jotta varmistetaan siitä, ettei toiminnasta aiheudu ympäristönsuojelulain 5 § mukaista terveystahtia. Suotovesitarkkailulla seurataan hirvi- ja kivääriradan taustavallista suotautuvan veden laatua ja lyijynerotusrakenteen ja sen vedenkäsittelyn toimivuutta. (lupamääräykset 15 ja 16)

Lupamääräys 17 kirjanpidosta ja raportoinnista on annettu ympäristövaikutusten selvittämiseksi ja valvonnallisista syistä. Valvontaviranomaiset tarvitsevat vuosiraportin käyttöönsä tämän luvan valvontaa varten ja arvioidakseen tarvitaanko lisätoimia ympäristön suojelemiseksi tai ympäristön laadun varmistamiseksi. Laukausmäärien ja toiminta-aikojen tarkkailulla varmistetaan, että toiminta on lupahakemuksen mukaista ja että lupahakemuksen yhteydessä tehdyt arviot vaikutuksista ovat luotettavia. Jätteisiin liittyvällä tarkkailulla pyritään estämään alueen roskaantumista ja varmistamaan jätteiden asianmukainen käsittely.

Toiminnan muutoksista annettu lupamääräys 18 on tarpeen, jotta valvontaviranomainen voi arvioida toiminnan muutosten vaikutusta ympäristöön ja tarvittaessa lupamääräyksiin tai uuden luvan tarpeeseen.

Toiminnan loputtua alue tulee kunnostaa sen jatkokäytön mahdollistamiseksi. Toiminnan päätyttyä toimintaa harjoittanut vastaa ympäristönsuojelulain 94 §:n mukaisesti tarvittavista toimista pilaantumisen ehkäisemiseksi sekä toiminnan vaikutusten selvittämisestä ja tarkkailusta. Tarvittaessa valvontaviranomainen voi antaa tarkempia lopettamista koskevia määräyksiä tai asettaa määräaikoja (lupamääräys 19).

Toiminnan lopettamiseen liittyvistä ympäristönsuojelutoimista on tarpeen esittää suunnitelma hyvissä ajoin, jotta alueen kunnostamisesta, päästöjen ehkäisemisestä ja tarkkailun järjestämisestä voidaan päättää ajoissa (lupamääräys 20).

LUVAN VOIMASSAOLO

Ympäristölupa on voimassa toistaiseksi. Toiminnan olennaiseen muuttamiseen on oltava lupa (YSL 29 §).

Lainvoimaiseksi tultuaan tämä päätös korvaa Oulun seudun ympäristötoimi -liikelaitoksen johtokunnan myöntämän ympäristöluvan 24.6.2009 § 118.

Jos asetuksella annetaan ympäristönsuojelulain tai jätelain nojalla ja tämän luvan määräyksiä ankarampia säännöksiä tai luvasta poikkeavia säännöksiä luvan voimassaolosta tai tarkistamisesta, on asetusta luvan estämättä noudatettava. (YSL 70 §)

SOVELLETUT SÄÄNNÖKSET

Ympäristönsuojelulaki (YSL 527/2014): 6-8, 11, 12, 14-17, 20, 22, 27, 29, 34, 35, 39, 40, 42-44, 48, 49, 51-54, 58, 62, 66, 70, 83-85, 87, 89, 94, 133-135, 170, 171, 190, 191, 198, 205 §, liite 1
Valtioneuvoston asetus ympäristönsuojelusta (YSA 713/2014): 2, 11-15 §

Jätelaki (JL 646/2011): 5, 6, 8, 12, 13, 15, 28-29, 118-121 §

Valtioneuvoston asetus jätteistä (VNA 978/2021): 7-10, 33 §

Laki eräistä naapurussuhteista (NaapL 26/1920): 17 §

Valtioneuvoston päätös ampumaratojen aiheuttaman melutason ohjearvoista (VNp 53/1997)

Valtioneuvoston asetus vesiympäristölle vaarallisista ja haitallisista aineista (VNA 2006/1022) ja sen muuttamista koskeva asetus (1308/2015)

Valtioneuvoston asetus vesienhoidon järjestämisestä (VNA 2006/1040) ja sen muuttamista koskeva asetus (341/2009)

Sosiaali- ja terveysministeriön asetus talousveden laatuvaatimuksista ja valvontatutkimuksista (STM 1352/2015)

Jätehuoltomääräykset, Seudullinen jätehuoltojoasto 15.9.2022 §11
EU Komission asetus (2021/57) kemikaalien rekisteröinnistä, arvioinnista, lupamenettelyistä ja rajoituksista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1907/2006 (REACH) liitteen XVII muuttamisesta koskien lyijyhaulien käyttöä kosteikkoalueilla ja niiden läheisyydessä

SOVELLETUT OHJEET

Ampumaratojen ympäristölupa, Ympäristöministeriö, Suomen ympäristö 23/2012

Paras käyttökelpoinen tekniikka (BAT), Ampumaratojen ympäristövaikutusten hallinta, Ympäristöministeriö, Suomen ympäristö 4/2014

PÄÄTÖKSEN TÄYTÄNTÖÖN PANO

Tämän päätöksen mukaista toimintaa ei saa aloittaa ennen kuin lupa on lainvoimainen (YSL 198 §).

PÄÄTÖKSESTÄ PERITTÄVÄ MAKSU

Oulun seudun ympäristötoimi -liikelaitoksen johtokunnan 15.12.2021 § 133 hyväksymän taksan ja ympäristöjohtajan 3.3.2022 § 25 vahvistaman maksun mukaan ulkona sijaitsevaa ampumarataa koskevan ympäristöluvan käsittelystä peritään 3 300 €.

Lisäksi hakijalta peritään edellä mainitun taksan mukaisesti hakemuksesta ja päätöksestä lehdessä ilmoittamisesta aiheutuneet kulut.

PÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Päätöksestä tiedotetaan ympäristönsuojelulain 85 § mukaisesti:

Päätös

- Kiimingin Erämiehet ry

Jäljennös päätöksestä

- Oulun seudun ympäristötoimi / ympäristöterveydenhuolto
- Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus, ympäristö ja luonnonvarat - vastuualue
- Oulun kaupunki / kaavoitus
- Poliisi
- TUKES

Ilmoitus päätöksestä

- hakemuksesta tiedon saaneet

Tieto päätöksestä julkaistaan sanomalehti Kalevassa ja Rantapohjassa sekä Oulun kaupungin verkkosivuilla.

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen ja siitä määrättyyn maksuun saa hakea muutosta valittamalla Vaasan hallinto-oikeuteen kolmenkymmenen (30) päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä päätöksen julkaisemisesta viranomaisen verkkosivuilla. Valitusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei oteta lukuun. Liitteenä valitusosoitus.

Päätöshistoria Oulun seudun ympäristötoimi -liikelaitoksen jhtk 24.6.2009 § 118

Liitteet -

Oheismateriaali -

Esittelijä Ympäristöjohtaja Leena Tuuri

Valmistelijat

Kaupunkiympäristöpalvelut/Oulun seudun ympäristötoimi,
Riikka Vainik, p. 044 703 6794

**Täytäntöönpano-
tiedot**

Valitusosoitus.

Ote:

- Hakija
 - Oulun seudun ympäristötoimi / ympäristöterveydenhuolto
 - Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue
 - Poliisi
 - Oulun kaupunki / kaavoitus
 - TUKES
- Tieto päätöksestä
- hakemuksesta tiedon saaneet

VALITUSOSOITUS § 67

Valitusviranomainen

Tähän päätökseen saa hakea muutosta **Vaasan hallinto-oikeudelta** kirjallisella valituksella. Asian käsittelystä perittävästä maksusta valitetaan samassa järjestyksessä kuin pääasiasta.

Valitusaika

Valitusaika on 30 päivää päätöksen tiedoksisaannista. Tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä päätöksen julkaisemisesta viranomaisen verkkosivuilla. Valitusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei oteta lukuun. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu vielä seuraavaan arkipäivään. Valitusaika päättyy **26.7.2023**.

Valitusoikeus on

- 1) asianosaisella;
- 2) rekisteröidyllä yhdistyksellä tai säätiöllä, jonka tarkoituksena on ympäristön-, terveyden- tai luonnon-suojelun taikka asuin ympäristön viihtyisyyden edistäminen ja jonka toiminta-alueella kysymyksessä olevat ympäristövaikutukset ilmenevät;
- 3) toiminnan sijaintikunnalla ja muulla kunnalla, jonka alueella toiminnan ympäristövaikutukset ilmenevät;
- 4) valtion valvontaviranomaisella sekä toiminnan sijaintikunnan ja vaikutusalueen kunnan ympäristön-suojeluviranomaisella;
- 5) asiassa yleistä etua valvovalla viranomaisella.

Valitus

Valituksessa on ilmoitettava:

- 1) päätös, johon haetaan muutosta (*valituksen kohteena oleva päätös*);
- 2) miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (*vaatimukset*);
- 3) vaatimusten perustelut; sekä
- 4) mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle.

Valituksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (*prosessiosoite*).

Yhteystietona on ilmoitettava myös sähköpostiosoite, jos valitusviranomaisen päätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituksessa on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta. Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valitus. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse allekirjoittaa, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjältä eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Valitukseen on liitettävä:

- valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen;
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta;
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle;
- mahdollisen asiamiehen, ellei tämä ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja, valtakirja.

Valituksen toimittaminen

Valitus liitteineen on toimitettava Vaasan hallinto-oikeudelle osoitteella:

postiosoite	Vaasan hallinto-oikeus, PL 204, 65101 Vaasa
käyntiosoite	Korsholmanpuistikko 43, 65100 Vaasa
aukioloaika	klo 8 – 16.15
sähköposti	vaasa.hao(at)oikeus.fi

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>. Valituksen on oltava perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.

Oikeudenkäyntimaksu

Vaasan hallinto-oikeudessa valituksen käsittelystä perittävä oikeudenkäyntimaksu on 270 euroa (tuomioistuinmaksulaki 1455/2015). Mikäli hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi, oikeudenkäyntimaksua ei peritä. Maksua ei myöskään peritä eräissä asiaryhmissä eikä myöskään mikäli asianosainen on muualla laissa vapautettu maksusta. Maksuvelvollinen on vireillepanija ja maksu on valituskirjelmäkohtainen.